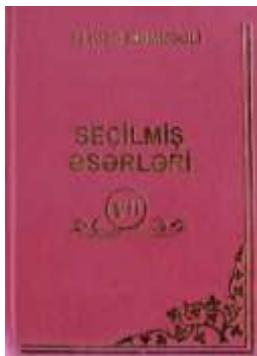

FİRUAZƏ MƏMMƏDLİ SEÇİLMİŞ ƏSƏRLƏRİ

VII cild

30.05.2013

www.kitabxana.net

Milli Virtual Kitabxana
Yeni Yazarlar və Sənətçilər Qurumunun
e-nəşri N 17 (69 – 2013)

Firuzə Məmmədli

FİRÜZƏ MƏMMƏDLİ

**SEÇİLMİŞ
ƏSƏRLƏRİ**

VII cild

Bakı - «Nurlan»-2013

Tərtib edən:

Nüşabə Məmmədli

Korrektor:

Bəhrəm Cəfəroğlu

Firuzə Məmmədli. «**Seçilmiş əsərləri**». **VII cild.**
Bakı, «Nurlan», 2013, 414 səh.

4702000000
M N098-2013

Qrifli nəşr

© Firuzə Məmmədli. 2013

Məhəbbət
üzümə çəkilən
Ay işığı,
bəxtimə yazılan
rəngin
ağıdır.

Məhəbbət
duyguların
Allahı, –
ancaq
Allahdan
aşağıdır.

Məhəbbət
gəncliyimin,
ahilliyimin,
qocalığımın
böyümək

istəməyən
şıltaq uşağıdır.

Ruh
əbədidirsə,
Cəhənnəmi
Cənnətindən
dadlı Dünya
ruhun
məhəbbət çağıdır.

2009

Çəkildiyim künkdə
mən oturmuşdum,
bir də
atamın papağı.
Mən yerdə oturmuşdum,
papaq
döşəkçənin üstündə.
İsteyirdim, durub qaçam, –
bağda tut çırpıldılar.
Həyətdə
doşab bişirmək üçün
qazanlar asılmışdı.
İsteyirdim,
durub qaçam, –
papaq gözünü ağardırdı:
«Otur!»
İçərim
tut ağaçının

budağından yixılırdı
dəfələrlə.
Ayağa qalxırdım
yixıldığım yerdən,
papaq
gözünü ağardırdı:
«Otur!»
Anam döşəkçələri
ətrafıma yiğib,
atamın papağını
keşikçi qoymuşdu
mənə. —
Onda məni
atamın papağı
qoruyurdu.
Sonra
mən
atamın papağını
qorudum.

2010

Babalar
əyri oturub,
düz danişa bilirmiş.
Nə qədər əyri
otursaq da,
danışdığımız
düz olmur.
Bəlkə günah
oturduğumuz
yerdədir.

2010

♦♦♦

Yaddaşım
qara gecədir, –
künc-bucağı –
əl havası.

Axtardığını
tapmazsan.
Tapdiğin gün
sevincindən
ışıqlanar
künc-bucağı.

Çətinə düşəndə
yaddaşima
üz tuturam;
qazıntı işləri
yaman çox
vaxt aparır.

Qızıl dövründə
hər şey var
yaddaşımın, –
qızıldan başqa.

2009

♦♦♦

Ağac
kökündən,
insan
budağından kök atar.
Kökü olmasa,
ağacın,
budağı olmasa,
insanın
kökü kəsilər.

2008

Evinin kişisi olmaq
istəsən,
öncə
sözünün kişisi ol.
Sonra
düzünün
kişisi ol,
ən sonda
dözümüzün
kişisi ol.

2009

♦♦♦

Sakit gecələr
dənizin uğultusundan
üz döndərmış
qağayı səsidir, –
sahil qayalarının
dimdiyində
gözləri
yuxu dənizində
üzər.

2010

Yaman içəridədir
bu dərd, —
nə ölümün
əli yetir,
nə əməliyyat
bıçağının.

2010

♦♦♦

Ağrısına
qan udduran
dünyadı bu.
Ağrısı isə –
acizlərin
gözündə.

2010

♦♦♦

Duaların dodağında
çarmixa çekilmiş
İsa titrəyir.
Dodağında
İsa məhəbbəti
çarmixı öpür,
çarmixa
diz çökür
dualar.

2009

Sabah tezdən
ağaran pəncərəni
üstümə çəkib
yuxumun ardını
görəcəyəm.
Pəncərə
ağ işıqdan
süzülə-süzülə
siğallayacaq
yuxuda gülümsəyən
çöhrəmi.
Qırışığı açılmış
alnim
düyünlərdən
xilas olacaq.
Gözlərimin yuvasında
iki damla dəniz
məni aparacaq

mələklər.
Sonra o dənizdən
dipdiri çıxıb,
qayıdacam
yandırğıım
ocağın başına.
Çaydanı
samovar tək
ikiəlli tutub,
süfrəmin ən
hörmətli yerində
oturdacam.
Balaca
armudu
stəkanımdakı
lalə rəngli
çayın ətri
ruhumu oyadacaq.
Təpəcəyəm səhəri
gözümə
qurtum-qurtum.

2009

Uzaqdan gələn
top səsləri
yaxındakı hap-gopa
istehzadır, –
söhbət
Qarabağdan gedirse.

2011

♦♦♦

Qara eynək arxasında
gözümdəki qəmi,
gündə bir az
məndən uzaqlaşan
məni,
vaxtsız dünyasını
dəyişən bacımı,
içimdən püskürüb
çixış yolunu
gözümdə tapan
ağrını-acını
gizlədirəm.
Dost önungdə
ehtiyacımı,
düşmən önungdə
içimi gizlədirəm.

2010

♦♦♦

Səbir mənə
cəsarətsiz möhrü
vurub,
dözüm
iradəsiz.
«Cəsarətsiz»liyimi,
«iradəsiz»liyimi
görürlər elə.
Səbrimi,
dözümümü
görən yox.

2008

Ümidsizliyin
çıxış qapısı
intihardır, –
qadınlar
o qapıdan
daha
həvəslə keçir.

2008

Məndən qabaqda
ışiq idi.
Işıqdan arxada
mən idim,
məndən arxada
kölgəm.
Işıq qaranlığa qaçırdı,
mən işığa,
kölgəm mənə.
Işığı başımın üstə
qaldırdım,
kölgəm mənə
qovuşdu,
mən də işığa.

2008

♦♦♦

Kül üfürmə
o gözə ki,
içindən
sən boylanırsan.

2010

Bu dünyada
çörək əvəzi
aclıq yeyir adamlar: –
İş aclığı,
bir isti baxış aclığı,
bir isti söz aclığı,
səmimiyyət aclığı,
şərəf,
namus,
heysiyyət aclığı,
mərdlik,
cəsarət,
ağıl aclığı.
Nuş olsun,
adamlar!

2009

Gəl oxuyaq
sonuncu şerimizi.
Sənin əllirin
əssin,
mənim səsim.
Ancaq
əsdiyimizi,
harasa
tələsdiyimizi
şəirimiz
bilməsin.
Axı sonbeşikdir.

2009

♦♦♦

Su zanbağı kimi
əyilmişəm
içərimə.
İçərimdə –
ölüb-itənlərin yeri –
göynəm-göynəm;
hara əlimi
qoyuram,
yandırır,
məni
Cəhənnəmə
inandırır.

2009

Ünvanı
öz əlimlə
yazıb göndərdim
göz yaşlarına:
Mənə
acıyb eləməsin.

2010

♦♦♦

Ac qağayılar
dənləyir sözləri.
Sözlər
qağayıların
gözlərindən bərəlir.
Deyən
özlərindən əvvəl
gözləri düşür
dənizə
qağayıların.
Sonra da
özləri enirlər
gözlərinin ardınca.

2010

♦♦♦

Sonuncuya doğru
son addıma
son ümid də
qırıldı.
İndi çilpaq
ağacların budağında
təbiətin
sarı baypaq kimi
yellənən
bircə yarpaq
sarısı qalmışdı
udmağa.

2008

(Birinci hekayət)

Ölümün qucağı
sahilə
açılmışdı.
Okean özündən
hündürə qalxıb
ölümün dibinə baxdı.
Ölümün dibi
insan cəsədləri ilə
örtülmüşdü.
Gözü doymurdu
ölümün, –
qucaq-qucaq
cəsəd boşaldırdı
qarnına.
Okean
ölümün qarnında

çapalayırdı;
udduğu
binalar,
qatarlar,
gəmilər,
avtomaşınlar
və daha
nələr,
nələr
əziyyət verirdi
qarnında.
Və axır ki,
sahildən
payına düşəni,
düşməyəni
süpürləyib də
çekildi
sakit,
lap quzu kimi
Sakit Okeanın qoynuna.

2011

♦♦♦

Çırtıq çalıb
oynayan günlərin
əldən düşmüş
nəvələri
əl ağacına
dirənə-dirənə
Mili parka gedir, –
dəniz havasının
xatirələrində
çimməyə.

2010

Nahaq yerə
canını qoymağə
yer axtarındı.
Canı
nə qədər ki
özündəydi,
qutuya ehtiyac
olmayacaqdı.

2011

♦♦♦

İçinizdən
qəfil hönkürtü
qopsa,
qorxmayıñ.
Ən başlıcası –
hürkməyin;
insanlığınızdı,
əlinizdən
çəkdiyini hönkürür.

2009

Allahı sevərsiz,
məndən danışmayın.
Gözlərim,
qulaqlarım,
fikirlərim
məndən qaçır.
Onları
bir yerə toplayıb
özümə qaytarınca
neçə
poliklinikaya
baş vururam.

2009

♦♦♦

(Nəhayət)

Düşmənimi
tanımadım,
dostlarımı tanımaqdan
bezdim.
Çünki hamısı
bir bezdi.
Üzdüm əlimi
ürəyimdən,
qaçdım bir
ürəksizin
çörəyindən, —
hər addımda
qaxınc olan
tikəsindən ki,
məni
özünə bağlayacaqdı.
Və mən onun

süfrəsində
çörək kəsməyəcəkdir,
ondan
qaçıb qurtarmaq yolumu
kəsəcəkdir.

2009

(Güzəran)

Düşdüm
çəkmələrimin içində.
Doldum paltoma,
dürtüldüm əlcəklərimə.
Yun şalıma
bürünmədim;
papağım endi başıma.
Döndüm qışın
yalın ağaclarına.
Canımda
ömrün-günün soyuğu,
səkkiz küçə keçib,
doqquz pilləkən
dırmaşdım.
Gözümün içində
tökülən

salamlar
başımı
ağırlaşdırıcı-ağırlaşdırıcı
girdim çörəkpuluma:
Qışdan çıxaram,
İnşallah!

2010

♦♦♦

Əlini uzatma,
çocuq,
gözünün içindən
yalandır
o ağa.
Heç bilirsən
ağalığa
çatınca
nə qədər
sənin kimilərin
qismətini yeyib!

2010

♦♦♦

Zəngin səsini
çəkib çıxarmaq olmur
tənəffüsün
qələbəliyindən.
Tələbələr –
səsləri əl-ələ,
dəcəllilikləri əl-ələ,
əllərində isə –
bir şüşə «BONAKVA»,
bir bulka.
«Müəllim gəldi»yə
məhəl qoyan yox.

2010

♦♦♦

Dərdimin
başı aşağı,
gözlərim
daşır aşağı.

2010

♦♦♦

Ayağımı
köz üstünə
basırmış kimi
basdım
dabanlarımdakı
sızıltının üstünə.
Ağrının qışqırtısı
sümüklərimi oynatdı
yerindən.
İçimdəki
giley-güzarı
tum kimi çırtlayıb
tüpürdüm yerə.
Dabanlarımin sızıltısı
dolmuşdu
ayağımdan çıxıb düşən
ləpirlərimə.
İş yeri

məni gözləyirdi.
Saatın gözləri
dörd olmuşdu.
Vaxt
qurt kimi
zamanı eşə-eşə
axşama soxulurdu.

2010

♦♦♦

Bir qolac
səs ciğiri, –
gah zildən,
gah pəsdən
ciğırır.
Çığırışında –
qağayı şivəni.
Dərdimin
ciğırmaqdan
göyərmiş dodaqları
söz isteyir...

2010

(*Hadisə*)

Başım üstündə
çiliklənən
pəncərə şüşəsindən
içərim
çilik-çilik oldu.
Töküldü başıma
şuşə cingiltisi.
Götürüb də
qaçıdım
səslərin
alt qatını
başım qarışıq.
Şuşə
öz cingiltisinin
üstünə

düşüb də
çilikləndi.
Başımın
ən salamat
günüydü.

2010

♦♦♦

Qaranlıq gözeldir,
sonunda işiq varsa.
İşiq
şairin sözündə,
müdriklərin
üzündə,
idrakin düzündə
GÖZƏLDİR.
İşiq insanın gözündə
GÖZƏLDİR.

2011

*Orta məktəb yoldaşım
və qardaşım
Yəhya İsayev üçün*

Yaxınlıqdan
yol keçirdi,
körpü keçirdi,
çay keçirdi,
bir də mən keçirdim.
Körpü çaydan
keçirdi,
yol körpüdən
keçirdi,
mən yoldan
keçirdim,
yaxınlıq da
məndən keçirdi.
Sonra

əkinli-biçinli,
bostanlı-tərəvəzli
kənd gəlirdi,
xır daşlı
məktəb yolları
gəlirdi,
əli çantalı
məktəb gəlirdi,
və mən gəlirdim.
Hamımız bir yerdə
o vaxt idik.
«O vaxt» – biz idik,
İlahi!
Biz necə də çox idik! –
Siniflər dolusu!
İndi
mən qalmışam,
Yəhya
qalib,
Ənvər
qalib,
Kazım kalib
Daha kim?
Daha kim?
Daha kim?..

2010

20 Yanvardan
başlayan ağrını
çekib gətirdim
ürəyimin başına.
Gözlərimin yaşı
niyə qırmızı idi, –
bilmədim.

2012

♦♦♦

Bəlkə
əlimi üzümə
çəkim.
Salavat yeri
üzümün
suyunu töküb.

2011

♦♦♦

Səbrli olmaq
tədbirli olmaq deyil.
Ən azi
ona görə ki,
səbrli olmaq
Qarabağa,
tədbirli olmaq
tarixi
Berlinə
aparan yoldur.

2012

♦♦♦

Nə kədər
iç üzünü
gizləyir,
nə sevinc
güzgüsündən
əl çəkir.
Məni didib-tökən
iç üzüm
güzgüyə
yalmana-yalmana
qalıb.

2012

Dərd
mənə
ah çəkmək,
ağlamaq,
ağrımaq
öyrətdi.
Dərd
mənə
dərdə qalmaq
öyrətdi,
dərdi
bölmək
öyrətdi.
Dərdlə
təklənmək
öyrətdi
dərd mənə.

Dərdin öyrətdiklərini,
a tövbə,
Tanrı
öyrədə bilməmişdi...

2012

♦♦♦

Ərin
əlləri ağriyirdi,
arvadın
üzündəki
qançırlar.
Və
arvad dözmədi;
ərinin əllərini
üzünə tutub
həkimə
getdi...

2012

(Ikinci hekayət)

Birdən,
ürəyim daş kimi
düşdü,
birdən əyilib
götürə bilmədim.
Birdən əyilib
götürdüm,
birdən qaytarıb
yerinə qoya
bilmədim.
Birdən eşidib
bildim
məni sevdiyini,
birdən mən də
sevmək istədim.
Axtardım
ürəyimi ki,

sevgimi qoyub
bərk-bərk
ismarlayım
səni ona,
ürəyimi
tapa bilmədim.
Əyilib
yerdən bir
daş götürdüm, –
elə
ürəyim də
daş idi
sənə
rast gələndən,
fərqi nə?!

2010

♦♦♦

Yer kürəsinin
yaddaşı
şaxtadan
tir-tir əsirdi.
Belə
soyuğu
gördüyü gündən
bəlkə də
milyard il
keçmişdi.
İki min on ikidən
sonra
birinci əsrin
birinci ili
gələcək
deyəsən.

2012

♦♦♦

Yaxın gələcəkdə
21 dekabr
durur, –
ölənlərin
basdırılmayacağı
gün.

2012

♦♦♦

Üst-üstündən
iyirmi bir
eynək
taxsan belə,
o günü
aydın görə
bilməyəcəksən, –
21 dekabri.

2012

Hələ ki,
soyuğun
dişi
bağırsağını kəsir.
Qapqara
buludlardan
yuxarıda
Günəşin
sönmədiyinə
inanın
azdır.

2012

♦♦♦

Cəhənnəmdən
qarışiq
fəryad səsləri
eşidilirdi.
... Erməni dilində.

2012

Yuxarı pillələrin
tozu
həmişə
aşağı pillələrə
süprülür.

2012

Nifrətin
min üzü var,
sevginin
bir üzü.
Odur ki,
sevgi qıtlığı
dünyanı
alıb başına.

2012

(Müsəlmanın
sonrakı ağılı)

Sonrakı ağılımla
anladım
müsəlman
olduğumu.
Elə əvvəlki
ağılımla da
müsəlman idim.
«Müsəlman
olmaq» üçün
səhvlərdən
yixılmaq gərəkmiş!

2011

♦♦♦

Günəş
kölgəsini
öldürə-öldürə
çinarı
yerdən qaldırdı
və
başının üstündə
durub
ona
böyümək öyrətdi.

2011

♦♦♦

Irəlidə
gözlərimdir,
ardınca –
mən, –
uzaqlaşırıq
Dünyadan.

2011

(Üçüncü hekayət)

Uşaqlıqda
başaq adı ilə
topladığım
sarıqlıçıq buğdanın
bərəkətini
çırpmışdım üzümə ki,
nuruna
qəltan olum.
Al günün altında
yanıb
qovrulduğum
zəminin ovcunda
bir damla su kimi
buxarlanıb
uçmaq şansım
vardı

onda.
Cibıldız görkəmim
biçilmiş zəminin
saman çöplərindən
seçilmirdi, –
sapsarı saçlarımla
gözlərimin
mavi göylərində
itib-bata bilərdim.
Amma
anam məni
dartıb qopardı
uşaq uçuşlarımın
qanadlarından, –
ölümü ilə.
Qayıtdım
qapqara torpağa.
Saçlarımin sarısı
sünbüllərdə,
gözlərimin mavisi
göylərdə
qaldı.

2010

♦♦♦

(Yuxu)

Həsrətimin
ümidini
boş beşikdən,
gözlərini
tavandan
çəkə bilmədim.

2011

İçərim
məndən keçən
ən düz yoldur
ki,
onunla söhbətimi
sonraya
saxlamışam.

2011

♦♦♦

Taqətimi
qaldırıram,
endirirəm
pilə-pillə.
Güçüm
gah
qoluma girir,
gah da
qolumdan
çekir.
Qolumdan çekəndə
ürəyimə
yük oluram.
Mən
olduğumdan
ağır,
olduğumdan
böyük oluram.

2011

Gördüklərim
mənə əl qatıbsa,
mən gözümə qarşı
deyiləm.
Özümə qarşıyam
ki,
görməyə
bilmirəm.

2011

♦♦♦

Bərəkət
taxıldan gəlirsə,
taxıl da
hərəkətdən
gəlir.
Taxılıni
qoru ki,
bərəkətin olsun,
bərəkətini
qoru ki,
taxılın.

2011

Hər gün
savabdan qayıdır
üzümün salavatı.
Hər gün
əllərim
ovuc-ovuc
dua göndərir
göy üzünə.
Başımıza tökülən
leysanlar
dualarımız olmasın?!

2011

♦♦♦

Elə hamı
bir-birinin əlini
öpməklə məşğuldur.
Güman ki,
tezliklə
əl yumağa
ehtiyac
olmayacaq.

2011

Çimərlik
dənizin qəhqəhəsidir –
hər yay mövsümündə
uğunub gedir
adamların
dodağında.
Dənizin
başı üstündə
ağalıq edən
qağayılar
adamlara
təpinir
çığırılıarı ilə.

2011

♦♦♦

Qocala-qocala
gedir
üzümün
dərdə söykəyi.

2011

Vaxtimin çoxunu
indi
çıraqla axtardığım
günlərə
bağışladım ki,
ışığı o günlərdə,
zülməti
məndə yaşayır.
İndi
ürək lazımdır,
çekiləsi dərdləri
mənimlə birgə
çəkə.

2011

♦♦♦

Körpünü
keçən kimi
kəndin gözü
məni aldı.
Əvvəl-əvvəl
yol kənarında
həvirləşən
itləri ilə,
sonra
toz-tozanaq
qopara-qopara
çapıb keçən
atlısı ilə,
nəhayətdə
lapdan
qarşıma çıxan
bəxtimlə.

Amma
mən bunun
bəxtim olduğunu
sonralar
başa düşdüm, –
onu itirəndə.

2011

♦♦♦

Xoşbəxtlik günü
ayaq səslərin
itəcək.
Fikrim
çəkiləcək
ayaq səslərindən.
Hardansa
üzümə
ışıq çılənəcək,
sopsoyuq
bir ışıq.
Səksənib də
siğınmağa
səs
arayacağam.
Xoşbəxtlik günü
ayaq səslərindən
gizli

sən
mənə doğru
qaçacaqsan,
mən isə
izdihama doğru.
Çəkəcəyəm
ardımca
ayaq səslərini
xoşbəxtlik
günü.

2013

♦♦♦

Gecə gözü
başimdakı
xəz papaq,
gözümdəki
qara eynəkdi.
Gecə gözü
qara köynəkdi.
Papaq,
eynək
və
köynək
gecə gözündə
göynəkdi.

2011

♦♦♦

Günüm
heç nə görməməkdən,
heç nə eşitməməkdən,
heç nə bilməməkdən
gəlirdi;
sakit,
əmin,
arxayın.

2011

♦♦♦

İçərim
çəkdiklərini
unuda bilmir;
başını
qanadının altına
salıb
ağriyan
ruhumun
dərdi
rahatlıq vermir
ona.

2011

Bir
qolu qələm olmuşun
bəd niyyətini
yazısında duydum:
Sümüklərimdə
qiymət qaldıran
ağrilarla
əlbir idi.

2011

Kimsə, nəsə
məni
dartıb çıxardı, –
daxilimi təmizlədi
məndən.
Üzüqara, qaranlıq
daxilimə dolandan
çekim
özümə siğmirdi.
Mağılca
yüngülləşdim.
Uçaram, inşallah!
Göylər
məni gözləyir.

2011

♦♦♦

İndinin
özündə də
gecədən-gündüzə
bir addım deyil,
fikirlərin çarmıxında
bütöv bir
İsa yoludur.

2011

♦♦♦

Narahatlıq
əllərini
tərtəmiz yuyub,
sildi
dabarı yeyilmiş
çəkmələrinə.
Təzə çəkmələrin
dabarı
yeyilməz daha...

2011

Ayağı sürüşkən
pillələr
birbaşa
məqsədə aparırdı.
Məqsəd isə
ayağını
lap yuxarı pilləyə
qoymuşdu.

2011

♦♦♦

Məqsədə
qovuşanların
ətəyi
ayağı sürüşkən
pillələrin
çirkabına
bulaşmışdı.

2011

Kələk
üzünə
ələk tutmaya
bilməzdi.
Kələyin
bütün ilmələri
ələkdən keçirdi.

2011

♦♦♦

İdeal dünyanın
real dünyaya
etibarı
qalmamışdı.
Real dünyanın
Allahsızlığı
gözündən
oxunurdu.

2012

Dilinin üstündə
ot bitmiş
qanunlar
ayaqyalın
qaçırdı
onu
imzalayanların
ardınca.

2012

♦♦♦

Narahatlığın
ümidi üzülmüş
qulağında
cavabsız
telefon səsləri
susurdu.

2012

O qızı
daha
zəng çatmırıdı.
Göndərilən
siqnallar
ünvanına
çatmamış
tökülüb dağılırdı
ümidinin
ətəyindən.
Dözə bilmədi
oğlan;
zəngin çatmadığı
ucalığa
yükselmək
istədi.
Fəqət,
telefon zəngləri

cavabsız idi.
Qızın
durduğu ucalıq
isə
bu cavabsızlığın
arxasında
gizlənmişdi.
Dözə bilmədi
oğlan...
İntihar
uzaqda deyildi.

2012

Gündən-günə
bataqlıq kimi
çökürdü
öz içində.
Buruza
vermədiyi dərdlər
dərinə çəkirdi
onu.
Özündən
sıçrayıb çıxmağa
səbəb də
yox idi.
Bəlkə –
bir
sevgi təlatümü...
Sevgi
ləyaqətdi,-
o da
tapılmırıldı.

2012

(Ovqat)

Yenə gözlərin
dənizi
çəkib gətirdi
qəlbimin
səhra quraqlığına.
Yenə baxışların
mavi göyləri endirdi
içimin qaranlığına;
cucerdı qəlbimdəki
ümidlərim.
İçərimin
künc-bucağı
ışıqlandı.
Qaldırdım
dizlərimi yerdən.
Ümidlərim piçildadı:
«Dünya gözəldir!»

Əllərim,
qollarım qışqırdı:
«Dünya gözəldir!»
Ömrüm
keçmişini vərəqlədi –
bir an,
bircə an –
keçmişə...
Ora ki,
gəncliyimi
qoyub
gəlmışdım.

2010

♦♦♦

Bağrımın başını
kəsib atdım
itlərə
ki,
mənə hürməsinlər.

2012

Atamın dizinin
dibindən
dənlədim
öyünd-nəsihəti.
Anamın
əlindəki oxlov
kürəyimdə
zolaq açanda
qaçıb
sığındım
atamın
dizinin dibinə.
Bir gün də
atamın
dizinin dibi
şapalaq oldu
qulağımın
dibində.

Günahım
ağır idi;
yalan danışmışdım.
O günden
yalana
«Elvida» dedim.
Yolun
en düzü
idi
atamın
dizinin dibi.

2012

*23 illik mənzil növbəsindən sonra
alacağım mənzil payına görə hücum-
lara məruz qaldım və internetin sosial
şəbəkəsində, «... mənzil alacaq şəxslərin
surasında yazarlarla yanaşı
Firuzə Məmmədova (Azerbaycan Ya-
zıcıları Birliyi Həmkarlar Təşkilatının
sədri)... kimi adlar var» sayıqlaması
ilə qarşılaşdım. Nə yaziq!*

*Axi mən yazarlar sırasına qəbul
olunanda bu sayıqlamaların müəllifi-
nin dədəsi bəlkə də top-top oynayan
uşaq idi...*

Məndən
heç nə soruşmayın;
İçərim
gün işığına
doğru
soldu, –

bir körpə əlindən
alacağım
tər qızılgül
kimi.
Qəriblik
sixır
canımı.
Rastıma çıxanlar
məni tanımadı.
Adımın açdığı
gözləri
ləyaqətdən
qısır,
etikadan
küt
iddialar
qapadı.
Soldu içərim
gün işığına
doğru...

2012

♦♦♦

Lap deməyə
bir kəlmə sözün
olmasa belə,
içini xəlbirdən
keçirən
narahtlığın
əsirisən.

2012

Sabahın üzünə
çixmaq
bugünü
sevindirməkdən
başlayır.

2012

Sevincinə
gün doğsun,
baxışların
sevgi cazibəsindən
ayrıla bilməsin.
Əlin hər yerdən
üzülsün,
şəirdən başqa.
Simsarın
şerə vurulasan elə,
amin!..

2012

♦♦♦

Ehtiyac
gözünü sildiyi
dəsmalı
unudub
otel otağında
qoymuşdu.
Daha
heç biri
bu otağa
qayıtmayacaqdı...
Nələr
olmur dünyada,
İlahi!...

2012

Zaman
gərəkli
əllərdə idi.
Elə hey,
yolları
ütüleyirdi ki,
gedənlərin
yerinə
gələnlərinin
ayağı
büdrəməsin.

2012

♦♦♦

Təkəmseyrək
çöl çiçəklərinə
küsnirəm
dibçək çiçəkləri
arasında
itib-batan
ömrümü.
Həyat
gözəl imiş.
Ancaq...
Dibçəyəcən.

2012

♦♦♦

Qəddarlıq
əlinin qanını
ətəyinə silib,
gözlərilə
özünə
təzə qurban
axtarırdı.

2012

♦♦♦

Özünü
yaşat ki,
xalqını
yaşadasan.
Xalqını
yaşat ki,
səni
yaşatsın.

2012

Dənizdə
günəş idi,
külək idi,
dalğa idi.
Sahil
dənizin boynunda
halqa idi.

2012

Qaranlıq düşməmiş
sahil yatmırıdı.
Sahilin qaranlığı
gözlərini
iri-iri açmışdı
gecə lampalarında.
Sahilin qaranlığı
lampalardan
düşmək istəmirdi.

2011

Açıq qapıdan
keçmək də
hər oğulun
işi deyil.
Əgər
qapı arxasından
xoruzun
quyruğu görünürse.

2011

♦♦♦

Toy mərasimində
oxunan mahnilar
adamların
qulağından
yapışıb,
rəqsə
dəvət edirdi.

2011

Şou müqəvvvaları
hərəsi
bir azarkeşin
qoltuğunda
şöhrət pilləkənlərini
beş-beş
hoppanıb çıxırdı.

2011

♦♦♦

Dərdi
çəkisindən
ağır idi.
Odur ki,
dərd
onu
ovcundan
yerə qoymurdu.

2011

♦♦♦

Qısqanc leyləklərin
dimdikləri
havadan
birbaşa
sahil qumlarına
enirdi.
Ayaq üstdə
durmaqdansa,
uzun ayaqlarını
yerə vurub,
dərhal da
havaya
qalxırdılar.
Uzun diimdiklərindən
utanırmış kimi
qanadlarını

yelləyirdilər, –
əl kimi.
Yəni –
fikir verməyin.

2011

Ölkələr
bir-birinin
əlindən
yapışmaqdansa,
qulağından yapışib
çəkir.
Güclülər
gücsüzləri
cibinə dürtməklə
məşğuldur.
Ağlını itirmiş
siyasət
güclülərin
çəkmələrini
silir.

2011

♦♦♦

İndi
tüstü
bacalardan yox,
adamların
təpəsindən çıxır;
hamı
közü
öz qabağına
eşməklə məşğuldu.
Köz də ki...
Məlum məsələdi, –
yanmağı varsa,
yandırmağı da
var.

2011

Heç kəs
başqasının çaldığına
oynamaq istəmirdi.
Yəni
hamı,
çalğıçı olmuşdu, –
hərənin
ağzından
bir hava
gəlirdi.

2011

♦♦♦

Səhər
gözündən
yuxusunu silib
ətrafa döyükəndə
gördü ki,
axşam düşüb.

2011

Şəhidin başından
dəyən
düşmən gülləsi
şəhid anasının
ürəyindən,
şəhid atasının
belindən,
şəhid nənəsinin
gözlərindən keçib,
şəhid bacısının
saçlarını
yolmuşdu.
Gözünün
kökü saralmışdı
Moskvadan-Berlinə
qələbə daşıyan
qoca əskərin.

2011

♦♦♦

Qəzəbin gözləri
qan çanağıydı.
Qanını tökməyə
can axtarırdı.
Ata qəzəbinə
tuş olalı
oğulun içi
itilənirdi
qan çanağına doğru.

2012

Təzələnmək üçün
ilan
qabığından soyulur,
Dünya
qocalarından.
Bir vaxt
babalarımızdan,
sonra
ata-analarımızdan
soyulmuşdu.
İndi də
bizdən soyulur
Dünya.

2011

♦♦♦

Şairlər
fikirləşə bilmir
ulduzların
qorxusundan:
Şairlər
fikirləşəndə
ulduzlar
şairlərin gözlərinə
tökülür.

2011

(Dördüncü hekayət)

Çarəmin içindən
çırtlayıb çıxdım
günəbaxan tumu kimi.
Əllərimi
üzümə tutsam,
xəcalətimdən
ölmüş
bilin məni.
Həqiqətlərin təpiyi altında
yırtıldı yollar.
Töhmətdən,
həqarətdən sırtıldı
yollar.
İnsanın üzü –
metal qırığı;
daha hər şey –

üzün ətinə qarşı.
Metal –
sırtıqlığın,
ütüklüyün nəşəti.
Ayaqlarınızı
təmiz silin
qapının ağızındakı
cındırı, –
görməyə bilərsiz
ayağınız altındakı
metal qırığını.

2009

İçərimizin
bir addım
«Irəliyə!» çağırışı
hər dəfə
bayırımızın
«Geriyə!» əmrindən
səksənib,
iki addım
geri atılır.
Geridə isə –
quldarlıq
yeni dövrün
standartları üzrə
manevr
keçir.

2011

Təkənin ölümü ilə
çobanın çomağı
arasında
bir addım məsafə
qalıb.
Görək də –
ya təkə
çomağa doğru
gedəcək,
ya da
çomaq
təkədən
yaxa qurtarmağın
yolunu tapacaq.

2011

Kəndirdən asılmış
balıqdı
günlər.
Dəndlərimizin
yanğısı altında
çapalaya-çapalaya
ölüb gedir.

2011

♦♦♦

Səsi eşidilməyənlər
yüklerini
qəza yerində
qoyub da
yoxa çıxdılar.
Yükləri
nə mal idi,
nə də pul.
Üç kəlmə
doğru söz idi:
«Biz
sizə neyləmişdik?!»

2010

Gecə işıqları
binaları
başına qaldırmışdı
ki,
hamı görsün.
Binalar
gecə paltarında
nə gözəlmış!..

2012

♦♦♦

Dara düşsən,
ünvanımı
qoy
ayağının altına,
özü səni
aparıb çıxaracaq
genişliyə.

2012

Təhlükəsizlik
çoxqatlılığının
alt qatından
təhlükənin
buynuzu
görünür.

2012

♦♦♦

İçimiz
bir dəstə quş kimi
pırr edib uçdu.
İçimizə açılan
gözümüz
hər şeyi
birdən gördü.
Həyat
bu imiş?!

2011

♦♦♦

Allaha tərəf
qaçanların
bəxti
ayağa qalxdı.
Əvvəl-əvvəl
ədəb-ərkanla
pişvaza çıxdı;
hamiya baş əydi,
xoş üz göstərdi,
əlini sıxdı.
Allaha tərəf qaçanların
bəxti
ayaq üstdəydi, –
namaza durmuşdu.
Namaz isə
birbaşa
Cənnətə açılan
qapıydı.

Allaha tərəf qaçanlar –
bir-bir
Cənnətə
düşürdü.
Cənnət
Bu Dünyada
deyildi
axı...

2011

Mən
yeməli deyildim, –
paltarlar məni
yeyirdi.
Dəniz adamların
çılpaq bədənlərinə
susamışdı.
Paltarlar isə
əynimdə durmaq
istəmirdi.
Çantamdakı
çimərlik dəsti
elə hey
fikrimin
ətəyindən
dartıb,
özünü
yada salırkı...

Qaçıb
uzaqlaşmaqdan başqa
çarəm qalmadı.
Paltarlarımı
yoldan çıxaran
dənizə
«Əlvida»
deməli oldum.

2010

(Peyzaj)

Kompüterdə
həyat qaynaşır;
şər böhtanla
savaşır,
böhtan
dırmaşmağa
çiyin axtarır,
adamların
başından aşır.
Feyzbuklarda
bekar adamların
iddialı çöhrəsi –
ətrafi dolu
fanatlar;
sənətlər,
qanadlar.
Saytlar

limhalim
musiqi,
poeziya,
peyzaj:
Xırda burun,
yekə baş,
yekə burun,
xırda baş.
İnternet –
azğın maraqların
gözüymüş,
bərələ-bərələ
durur.
Zərif barmaqların
döyənəyinə
heç
tüpürmür
də...

2011

Gedən
ayaqlarımıdı,
özüm geri
qayıdırıam, –
yanına.
Amma
belə bir şey
olubmu görən?

2010

(Körpə dəcəllər üçün)

Pəncərələri
açmaq
lazım gəlmədi.
Səs-küy
qapıdan
təpdi özünü, –
dabanbasma,
tələsə-tələsə.
Qondu
stullara,
stollara
kreslolara,
divana,
döşəməyə, –
çəmən
çiçəkləri tək.

Bal arısına
dönüb də
başladı
sakitliyin
qanını
içməyə.

2011

Nahaqsan, —
başdan-başa
nahaq.
Canımda
çapalayan
vaxt kimi,
gözlərimdə
öləziyən
ışıl kimi
özünü gizləməyə
üz axtarırsan,
bilirəm.
Üzlərdən
vaz keç.
Çünki
hər üzün arxasında
gizlənən var.
Üzdən-gözdən

salınanlar
boğaza kimi
borc içinde
çapalayır;
keçiblər
imkansızlığın
boğazına.

2012

♦♦♦

Arzularını
torpağa basdırıldı
qız.
Basdırıldı ki,
göyərsin arzuları
basdırıldığı
kələm
şitilləri kimi.
Torpaq
bitki göyərdirdi;
arzu yox.
Amma
kələm ruzi idi,
ruzı –
yaşamaq arzusu.

2011

Küsmək istəyirəm,
küsməyə
kimsə yox.
Düşməndən
küsməzlər.
Düşmənlə
düşməncilik gərək.
Küsməyə
dost gərək, –
küsməyə
kimsə yox.

2011

♦♦♦

Adamlar
daha
təzə binaların
onlara
yuxarıdan-aşağı
baxmasına
dözmək istəmirdi.
Di gəl,
mütiliyin
içindəki vulkan
hələ ki,
susurdu.

2013

Bir yanda –
keçmiş;
başını
ikiəlli tutub
SIXIR,
sanki
fikirlərinin
son dammasını.
Bir yanında –
gələcək;
əl-qol ata-ata
divara dırmaşır.
Başı
çıyılınlarının
üstündə.

2011

♦♦♦

Heç nə bizi
qorxumuzun üzünə
çimxırda bilməz.
İstəsək də,
istəməsək də,
icimizdəki dovşanı
əzizləyib,
gizləyirik
qorxularımızı.
Gözümüzün ağında –
lərzəyə gəlmış
Dünya,
adamları –
dəyənəyə vurğun.
Əlimizi
üzümüzdən
götürsək,

dəyənəklik
işlərimizi
içimizdən
qovub
sala bilərik
küçələrə...

2011

Çəkmə
o fikri ki,
sənə açılan
yol olmayıcaq.
Çəkmə
o yolu ki,
sənə açılan
qol olmayıcaq.

2011

Çəkiliş
bizdən sonraya düşdü.
Ayağımızın altı boyu
əzilmiş
bahar nəfəsi
bənövşə
qoxuyurdu.
İnsan
əllərini qaldırıb
təslim vəziyyətində
quruyub qalmışdı.
Tərk edib
getdiyimiz gündən
meydanda
heç nə
qalmamışdı,
yoxluğumuzdan savay.
Kamera

zamanın əlindəydi;
çekirdi
nəfəsi
bənövşə qoxuyan
yoxluğumuzu.

2011

♦♦♦

Torpağın üstü
altına,
altı
üstünə can atır.
Yerdəyişmə
fəryad qoparır:
«Allah xətrinə!»
Göydən isə
bomba yağır, –
Allah bilir,
kimin xətrinə...

2011

♦♦♦

Anamız
bizi doğdu,
biz isə
ağlımızı.
Tale bizi
çığır danda
biz anamiza
sancıldık, –
(məni niyə doğdun?)
ağlımız bizə, –
(hələ gec deyil).
Amma
«gec» dedikləri
ağlımızın kəsiriydi.
Hər şeyi
təzədən başlamaq olar –
ömürdən başqa...

2011

(Beşinci hekayət)

Qayıtdım
əzablarımın adına.
Qayıtdım
duygularımın oduna,
bir az sevinə-sevinə,
bir az utana-utana.
Utanc gətirən nə idi,
bilmədim.
Yəqin ki,
bir fidan balanın
mənim yox,
başqasının olmasına
yanğım idi.
Yəqin ki.
güzgü buynuzu ilə
qolumu sıyırib keçən

bir CİP-in
məni fikirdən
oyatmaq istəməsinə
utandım.

Yəqin ki,
küçələrin ətəyi ilə
gözünün yaşını silən
bir dilənçi qadının
əlinin əsməsi idi
məni utandıran.

Bəlkə heç
belə də deyildi,
axı Dünya
dəyişib...

2010

Mən hamıdan
əvvəl idim.
Öz köküm üstündə
bitmişdim.
Sonra köküm məndən
uzaqlaşdı.
Kökümü
axtara-axtara
budağımı tapdım,
asılıb qaldım
taplığımdan.
Məndən sonra
kim gələcəkdi, –
budağım bilirdi, –
kökündən xəbərsiz
budağım.

2010

♦♦♦

Üçüncü yalan
doğru çıxdı.
Onu
üzü qibləyə
çevirdilər, –
ruhuna
oxşasın deyə.

2010

Doydurmaq olmur
Dünyanın gözünü
nə məhəbbətdən,
nə nifrətdən.
Nə matəmə dolan
gözü var,
nə toy-mağara
atlanan ürəyi.
Hərdən
ağlatmaq istəyirəm,
alınmir,
güldürmək istəyirəm,
alınmir.
Odur ki,
Yer, Gök
işə qarışır.
Mənim günahım
nədir?!

2010

♦♦♦

(Həqiqət)

Yetmişdən o yana
Yer gözaltısın;
səni toxum kimi
əkəcəklər yere.
Amma
cücərmə imkanından
məhrum toxum
olacaqsan.
Ona görə də
min illər keçsə belə,
torpaq səni
cücərdə bilməyəcək.
Sümüklərini
süzgəc edib
çəkəcək canına.
Həmişə belə olur.

Torpağın kalsiumu
azalanda
yorğanını qaldırıb
kimisə çekir
bətninə.
Sonra da
başlayır
yavaş-yavaş
emal eləməyə.
Əvvəlcə – ətini,
sonra vətərlərini,
sonra iliyini,
ən sonda
sümüklərini...
Bu axırıncı
uzun çekir;
min illərlə. –
İnsan – torpağın ləzzətidir,
Onu birdən yemək olmaz...

2010

♦♦♦

(Məyusluq)

Dərd dolu
bir xəbərin
qulağıma
dırmaşmağından
əvvəl
yatıb yuxuladım,
bacı.
Canımda –
sənin sağ gününün
ümidi,
«Hələ yaşayır»
yuxusu
şirin oldu
o gecə.
Amma necə?!
Bağışla məni, bacı,

bağışla!..
Məni aldatmışdilar
«ölməyib, sağıdır»la.
Dərdə doğru
çapan saatları
vaxtdan
qopara-qopara,
ağlaya bilmədim
ölümün
gecikmiş
matəmini
o aldanmış
gecədə.

2009

Yalan deyə-deyə
Dünyanı
aldatdılıar.
Dünya da
onları
aldatdı, –
oldu
Yalan Dünya.

2010

Bizi adam yerinə
göndərdi
Yerə.
Adəm yerinə –
əkdi torpağa.
Torpaq
cucərtmədi bizi.
Adəm
öz gücünə
cucərə-cucərə
səpələndi
Yer üzünə.
Habil-Qabil savaşı
daraşdı
adamların canına.
Ümid qaldı yenə
Allahın
insanına.

2010

*(Görmədiyim dünyadan
gözləmədiyim reportaj)*

Deyəsən çatmışıq,
amma düşməyə yer yox.
Deyəsən düşmüşük,
amma durmağa yer yox.
Deyəsən durmuşuq,
amma bizi
heç kim görmür.
Biz görürük, –
deyəsən bizi də
görürlər.
Amma deyəsən
belə deyil.
Yanımızdan ötüb keçirlər,
amma deyəsən keçən bizik.
Gözümüzü örtüb keçirlər,

amma deyəsən
gözümüz
özü örtülür.
Yox, bizi sevmirlər,
yox, bizi görmürlər,
yox, bizi anlamırlar.
Qayıdırıq
gəldiyimiz tək.
Heç nə
görmədik,
heç kəsi
incitmədik.
Bizi də
incitmədilər.
Sadəcə
görmədilər bizi.
Çünki bütün yerlər
tutulmuşdu.

2008

♦♦♦

Qul bazarında
alıcı yeri
boşdur.

«İşverənlər» təbəqəsi
alıcılıqdan çox
satıcılığa
meyillidir.

2008

♦♦♦

Çətini
arxada qaldı.
Sənə doğru
atdiğim addımlardan
bir şey çıxmadı.
Çünki
mən
aşağı enən
eskalatorla
yuxarı çıxmaq
istəyirdim.

2008

Günahımdan keç,
İlahi,
məni bir qırıq tənə
yixdı.
Ayağım altı
boş imiş.
Boşluğa yixıldım, –
doldum
o boşluğa.
İndi
özüm
öz ayağım
altında
yaşayıram.
Yaşayaram
beləcə, –
aciz əllərim

məni
o boşluqdan
dartıb
çixaranadək.

2008

♦♦♦

Yaxşı nə gözləmək
olar, –
bir halda ki,
hamı yaxşını
səndən umur.
Demək;
üç nöqtə.

2010

Ömrümdəki zaman –
yaşıdım.
Mən yaşamadım,
ömür boyu
zaman əcri
daşıdım.

2010

(İlanın ağı, qarası)

Əfqanistan –
yerlə yeksan.
İraq –
döyüşən qəbristan.
Fələstin
bir az
tələssin.
Qarabağ –
papaqları
az ağlasın.
Tarixi varaqlaşın.
Görsün,
haçansa,
kimsə
ona
torpaq
ərməğan edibmi?

O da ola
maraqlı
dövlətlər; –
MAR (ilan) –
AĞLI və üstəlik
QARALI dövlətlər.

2008

Hirsimdən
bircə tikə də
saxlamadım sabaha.
Hamısını
bu gecə yedim.
Səhər
mənsiz də
açıla bilər...

2009

Dəvədən böyüyün
sahibi
fildən böyük idi.
Fildən böyüyün isə
Allahı yox idi.
Odur ki,
öz bildiyini
edirdi.

2009

♦♦♦

Balaca adamların
böyük ahi durub
başımın üstdə.
Balaca adamların
böyük günahı salıb
büdrədiyim yolları.
Böyük əməllər sahibi
Allahın önündə –
gözükögəli.
Kolgəsinin gözü –
Allahlıq iddiasında.
Yer üzü
üzünə tərpənib
balaca adamların...
Ah, böyük adamlar,
böyük adamlar,
Böyüklüyü özünə
ağır yük adamlar...

2008

(Ümid qapısında)

Günəşli bir
qış gününün
eyvanında
oturmuşam.
Hava – sakit,
qəlbim – sakit,
hava – sazaq,
qəlbim – soyuq.
Əlim soyumasın,
deyirəm, –
əllərimə hovxururam.
Əlim soyumasın, –
bu işin-güçün,
bu dəli-dolu
ümidlərin
yaxasında

qalan
əlim.
Tanrıının
ətəksiz
çuxasında
qalan
əlim.
İlahi,
ömrün kövrək vaxtı,
vaxtımın
gödək vaxtıdır.
Ətəyini kəsdin,
əlimi kəsmədin.
Qəlbimi soyutdun,
əlimi soyutmadın.
Gözləməyə də
vaxt yox,
özün bilirsən...

2008

Budaqlar üzümə
cırmaq atr.
Başıma ələdikləri
yarpaq qızılı
halımı pozmur.
Üzümdəki təbəssüm
payızə sevgimdir,
sevgimi cırmaqlayan
budaqlar
payızın əlləri.
Sığal görmədi
məhəbbətim, –
nə təbiətdən,
nə cəmiyyətdən.

2009

♦♦♦

Ümid
uşaqlıqdır,
inam
axmaqlıq.
Nə uşaqlıq elə,
nə axmaqlıq.

2009

Qarğalar
meydan sulamaq
istəyir.
Meydan isə
onsuz da
suludur.

2009

♦♦♦

Çarəsizliyin
dodağının ucunda
həmişə
təbəssüm olur.

2009

Xəcalətdən
sifətinin dərisi
pörşələnib.
Çıxar onu,
başqasını
çək sifətinə, –
indi belə şeylər
dəbdədir.

2009

♦♦♦

Fal açmaq
bizə yaraşmaz.
Bizi
faldan-fala
yada salan
Allahın
aciğı tutar.

2009

(Altıncı hekayət)

Ölümün içində
adam yatırdı.
Ölüm udmuşdu
adamlı.
Bir vaxt
anam yatmışdı,
sonra atam da
yatdı
ölümün içində.
Yastıq deyildi,
döşək deyildi,
yorğan deyildi
ölümün içi.
Adam dolusu
bir sükunət,
adam dolusu
bir soyuqluq,

adam dolusu
bir sərtlik
vardı
ölümün içində.
Bacım,
bacım,
yazlıq bacım,
nəyinə
gözün düşdü
o əcazın, –
girdin uzandın
sən də
onun içi dolusu?!
Dilinin tutmadığı
sözləri
aradınmı
son anda?
Gözünün açılmadığı
ışığa
əllərinlə
ölümün dolusu
dartındınmı
son anda?
Yazlıq bacım,
sənə doğru
axan əllərim –
saçımı yolmada,
ölüm səndən
əl çəksin deyə

yalvaran gözlərim –
selini axitmada...
Sən getdin,
dərdin
bizimlə
qaldı.
Dərdinlə sildiyim
gözümdə
qaldı.

2009

Cirdim
sonuncu şerimi,
Ümidimin sonucu
şerimi.
Daha yaza bilmirəm.
Bütün bildiklərimi
billə-bilə yazmışam,
ürəyimin yağını
əridib
gilə-gilə
yazmışam.
Ürəyim çıraq imiş,
ışığı çöküb
yazdıqlarımıma.
İndi
yağı əriyib-əriyib,
tükənib
bu çıraqın.

Yazdığınım şeirlərdə –
ışıqdan çox
qaranlıq.
Daha
yaza bilmirəm,
qaranlıqdan
qorxuram.

2009

♦♦♦

Mən bir nəğmə
əkmişəm
bu kəndin
girəcəyində.
Hər dəfə mən
kəndə gələndə
ayrılıq çiçəkləyir
budaqları.
Ağ çiçək butaları
asılın başımın üstündən, –
dodağında –
ayrılıq nəğməsi.
Asılın
qayıdır gedənə kimi.
Mən
bir nəğmə əkmişəm
bu kəndin çıxacağında.
Hər dəfə mən

kənddən ayrılib
gedəndə
həsrət çiçəkləyir,
ağ yaylıq
çiçəkləyir
ardımcı əl edən
budaqları.
Kəndimin gözündə
mən hələ
uşağıam,
mən hələ
cavanam; –
nə qədər ki,
«Xala» dediklərim,
«Əmi» dediklərim
sağ-salamatdır...

2009

♦♦♦

Ümidini
boyuna,
boyunu
toyuna saxla,
qızım.

2009

Dünən
eləcə ətəyi ilə
saflığını
silib təmizləyirdi.
Bu gün
dəbdən
düşmüşdü deyə,
ətəyini
cırıb atdı.

2009

♦♦♦

Təzə lətifələrin
dünyagörmüş
üzündə
səhər çiçəkləyirdi.
Gülüşə bənzər
ləçəkləri
şapalaq yeri idi
elə bil.

2009

♦♦♦

Açıılmağa meylli
bir qapı
arxasındakını
niyə gizləyirdi,
kimdən gizləyirdi,
bilən yox.

2009

Hərflər –
iynəvari.
Səsləri keçirirəm
hərflərə,
sonra
sözləri tikirəm.
Ağ vərəqdə
fikir çəkirəm.

2010

Bu köhnəlmış
mənzildə,
bu köhnəlmış
duyguların
keşməkeşində
bir dirilik
aradım.
İçərim –
bomboz göyüzü,
yazılısı
sözüm yox.
Gecə lampası kimi
kağıza əyili başım
gözlərimdən
axıb tökülür.
Ah, yaşamaq
nə çətinmiş!
Yazmamaq –
ondan çətin!

2009

♦♦♦

(Gələcək)

Heç nə yoxdu
bu marağın arxasında.
Amma
varağın arxasında –
gözdən düşən sözlərim.
Bilirəm,
görüb də
dodaqları büzüləcək
gələcəyimin;
şəirlərimdə
ürək görəcək,
daş görməyəcək.
Göz görəcək,
yaş görməyəcək.
Çünki mən
ağlayan deyiləm,
ağlada bildikcə
güldürənəm.

2010

(*Hadisə*)

Dağdan aşağı
yuvarlanan panda
dirsəyinin ağrısını
yalayırdı,—
bir gözü —
ətrafi
seyr etmədə.
Ətraf
qar çovğununun
sovurduğu
künc-bucaq idi;
hər kol dibində —
yumrulanmış
bir panda, —
ağappaq.
Dirçəlməyə

ümid azdı,
ümidi də
dirçəlmə.
Panda
yaşayacaqmı?!

2010

Balıqdan
dəniz qoxusu
gəlirdi,
dənizdən
balıq qoxusu.
Balıq
dənizin
qarnında idi,
dəniz
balığın.
Tilov çəkildi,
dənizdən
balıq
doğuldu.
Dəniz
balığın
başında,

quyruğunda
çırpındı-çırpındı,
gözlərində
donub qaldı.

2012

♦♦♦

2012-dən
qasırğa qoxusu,
sel qorxusu,
zəlzələ səksəkəsi,
leysan şırlıtı
gəlirdi.

2012
tarixin
yaxasından tutub
o ki var
silkələdi,
çırpdı,
yudu,
təmizlədi.

2012

♦♦♦

Kim olursan-ol,
amma
özün olma.
Onsuz da
özündə
qala bilməyəcəksən.
Kimi səni
özün olmağa
qoyan?!

2011

Mənimlə
adam kimi
davran,
adam balası, –
köhnə qohum,
köhnə rəqib,
köhnə düşmən –
Adəm balası.

2011

♦♦♦

Hürkündülmüş
uşaqlar tək
sözlər
çaşqın-çaşqın
qaçıր üstümə.
Əl-qol atan
əlacım
bir ona qalır ki,
sözləri
dilimdən
kəlbətinlə
çəkim.

2011

Beynimdə
bilirəm ki,
kiminsə əli gəzir.
Bir-bir
oğurlayır
fikirlərimi.
Yox,
çırçıldırır –
və qapını çırpıb da
əkilir.
Fikirlərim
bağlı qapı arxasından
sözə qovuşa
bilmir.
Söz olunca
yoxa çıxır
fikirlərim.

2011

Arxamca
xeyli baxdı.
Anladım;
məni
gözlərinin içində
saxlamaq istəyirdi.
Qaçası yerim
yox idi.
Arxamdakı
onun
gözləri idisə,
məni
kimsə
qaralamayacaqdı.
Çünki
sığınacağım
etibarlı idi,
məhrəm idi,

ən başlıcası isə –
mənim idi,
mən onun
olduğum kimi.

2011

♦♦♦

Marağımızı
tum kimi çırtladıq, –
içində
heç nə yox imiş;
hamısı –
Şou!
Şou!
Şou!..

2011

♦♦♦

Başılıovlu
xəbərlərin
rəngi
ağappaq
ağarmışdı.

2011

♦♦♦

Yerin üstü
əl çirkiydi;
Yuyula-yuyula
gedirdi.
Təbiət
tumar gözləyirdi;
insan isə
tumar əvəzinə
həmişə
yollarda
qalan
gözü ilə
ovundururdu
təbiəti.

2011

Arıların üzünə
çixma, –
dözümün olsun.
Çiçəklərin üzünə
çixma, –
abrın olsun.
Çixma
böcəklərin üzünə, –
vicdanın olsun.
Axi
arı bal çekir,
çiçek
nektar hazırlayır,
böcəklər
tozlandırır.
Hamı
işdə-gücdədir.
Bəs sən?!..

2011

♦♦♦

O gün
Küləyə dedim ki,
elədiklərini
çırpsınp
eləmədiklərinin
başına,
daha
mənim başıma
yox.

2011

(Yedinci hekayət)

Dəniz mənə baxıb
heyrətlə
içini çekdi.
Mən isə
çıynimi çekdim.
Dənizin gözləri
nəmli idi,
mənim gözlərim
qəmli.
Zamanın yanında
dənizin dili
uzundu,
mənim dilim qısa.
Dəniz
dilini uzadıb
sahili yaladı,

mən isə
dilimi çıxarıb
dodaqlarımı.
Sahil dənizin
iç üzüdü, –
dolur,
boşalır.
Dəniz
gözlərimə baxıb
heyrətlə
içini çekdi.
Anladım: –
Sən məndənsən, –
deyirdi.
Mən isə
mavi göylərə baxıb,
«Mən səndənəm»,
piçıldadım.

2010

♦♦♦

Güçümüz
qolumuzu
aşınca,
boyumuz
əl-ayağa
dolaşınca
əlimiz
üzümüzdən
sürüşüb
dodağımızda
ilişdi.
Dodağımızın
sözü vardı
deyəsən;
ağartmaq
istyirdi
ağ günlərimizi.

Nə biləydik,
daha
bundan ağı
olmayacaq...

2012

Çətinliyin
kömək diləyən
gözləri
məndə idi.
Mən isə
özümdə deyildim.

2012

♦♦♦

Köməksizliyin
qapısı
sınıq cəhrə kimi
cırıldayır,
açılıb-örtülməkdən
usamırdı.
Qapının arasında
qalanlar
nə içəri
keçə bilirdi,
nə bayıra
çıxa bilirdi.

2012

♦♦♦

Qapıdan
o üzdə
qanımın qaralığı
gizlənib, bilirəm.
Qapını açdım,
töküləcək başıma
qaralmış qanım.
«Niyə»si
qapının
o üzündədi,
məni
qapı arxasında
qoyanlar
bilir.

2013

♦♦♦

Vaxtilə
on min manata
əyilməyən
qaməti
indi
bir manatı
yerdən
götürmək üçün
əyildi.

2012

Külək
qapıya
güc gəlir,
qapı əllərimə,
əllərim də
mənə.
Dartışırıq.
Görək kim
kimi yoracaq.

2012

♦♦♦

Kiminsə
qəlbinə girib
içindəkiləri
oğurlamaq
mənlik deyil.

2011

♦♦♦

Əzablarım
içimi yeyir,
əsəblərim
güçümü.
İçimdən,
gücümdən
sırılib
yığılıram
əzablarına,
əsəblərimə.

2011

♦♦♦

Çəkildim
işimin-gücümün
içinə
nəfəs kimi.
Məğlub olmuş
çıyılərim
məni
qaldıra bilmədi
özündən
yuxarı.

2012

Çünki kədər
qat-qat,
qırçın-qırçındır.
Sevinc
dənə gələn
göyərçindir.
Çünki kədərin
qırçınlarını
ütüləmək gərək, –
iztirablarınlı
içinə doğru
itilənmək gərək.
Kədər itisi ilə
qiyma-qıyma
doğranmaq gərək.
Kədər
necə də doğma! –
Övlad doğmasıdır

kədər,
ana doğması,
bacı doğması.
Sevinc –
yemə uçub gələn
göyərçin;
bir anlıq
yaşarı duyğunun
uçuşu.
Haçan
yox olduğunu
bilməzsən...
Çünki kədər
qırçıñ-qırçındır, –
qursaq kimi...

2012

♦♦♦

Təmizlər
içinə,
natəmizlər
bayırına
əyilməkdən
sınar.
İçinə
əyilənləri
bayırdan –
düz,
bayırına
əyilənləri
içdən də
əyri görərsən...

2012

♦♦♦

Yazıcı olmayan
yazıçıqlar
mühəribədə
silah
qurşaya bilmədilər.
No...
Mühəribədən sonra
şərə,
böhtana,
qaraguruhçuluğa
qurşandılar.
Afərin onlara!..

2012

Pərvərdigara,
yadımdan
çixanları
yaddaşima,
gözümdən
düşənləri
gözümə,
sevgimdən
itənləri
sevgimə
qaytar!..
Nə
yaman
boz imiş
Dünyanın
üzü!

2012

Unudulmuş çanta –
kiminsə yaddası.
Bəlkə də
əliboş olduğundan
sahibi onu
daşımaqdan
yorulmuşdu: –
Düşüb qalmışdı
vağzal
oturacaqlarından
birində.

2012

♦♦♦

Cəhənnəm əzabından
söküldü
pərdələr.
İndi hamı –
gözə dürtülən
yalan.
Cəhənnəm
əzab doğdu.
Kim tutdu bu doğuş?
Cənnətdəkilərin
gözü aydın! –
Çəkəcəklər başlarına
Bu Dünyada
gördükлəri
keyfi, damağı.
Cəhənnəm

Dünyanın
ters üzüdü, –
kim görübse,
yaxşı bilir.

2008

Oturmuşam,
üzüm elə
əllərimlə
örtülü.
Telefondan
qulağıma
köhnə zənglər
tökülür.
Saatın
təzə çıqqıltısı
əvvəlkini əzə-əzə
aparır məni
irəli,
irəli,
irəli.
Irəli
günün sonudu.
Irəli

sabahdı,
sabahın sonudu.
Əqrəblər
rəqəmləri
basa-basa
özü
özünü sayır.
Vaxtı
tənzif kimi
ağrıyan başıma
dolayır.

2007

♦♦♦

(axırət)

İtlər
pişiklər
kənd-kəsəyi
tərk edib
meşəyə qaçır,
ilanlar
torpağın təkindən
göyə millənib
şappıltı ilə
yerə düşür
və
hara gəldi
sürünürdü;
çinarların
başını yerə qoyacağı
ana
az qalırdı.

2012

♦♦♦

Əlvida Günəş!
Əlvida Torpaq!
Əlvida Səma!
Sizin qədrinizi
bilməyə
qoymadılar
bizi...

2012

(*sunami*)

Akulalar
şəhərin
canına daraşmışdı.
Nəhəng
dalğaların
hücumu ilə
hündür mərtəbəli
evlərin
pəncərəsini qırıb,
mənzillərə
soxulur,
içəridə
canlı nə varsa,
hamisini
parçalayıb
yeirdi.

2012

Ad günü –
ömürden düşən
yarpaq.
Ad günü –
ilin dodağında
təbəssüm:
bəlkə də
aci,
bəlkə də
şirin.
İlin taxtında –
yeri.
Ad günü –
günün adı, –
adın günü.
Ad günü...

2012

♦♦♦

Talançılara
daha
ordu lazım
olmadı.
Ordu
düşmən üçündür.
Talançılar isə
düşmən deyildi.

2011

♦♦♦

Əsrin əvvəli
sıfır darımaqdan
yoruldu.
Sıfır –
heç nədir.
Əsrin əvvəlini
yoran
«heç nə» deyildi,
«heçnəyin»
içindəkilər idi.
Ay dadi-bidad!..

2011

Qəribə sualların
mənə
acığı tutur.
Açıla bilmir
ürəyim:
Dərdim
ətəyindən daşı
tökmür ki, tökmür.

2011

♦♦♦

Çöküb
ovuclarımın içine,
alnında yaşayıram.
Bir ovuc
alın daşıyıram
yazısı-pozusu ilə
fikirlərimin
dərinliyinə.
Ağlamaqdan
keçib daha,
gülürəm,
gülə bildiyim qədər
ağlımin bir küncündə
düşüb qalmış
dəliliyimə.

2010

Qədim
sandıq dibidir
ağlımin küncü.
Köhnə paltar kimi
çixarıb
çırpıram
dəliliyimi.
Çırpıb da
boyuma-buxunuma
tuturam.
Geyim-geyməyim?
Çöküb də
vaxtin
dizinin dibinə,
fikrə dalıram: –
«Geyim-geyməyim?»
Qədim

sandıq dibi
yaxında,
dəliliyim isə
uzaqda qalmışdı, –
gəncliyimdə.

2010

♦♦♦

Kimlə danışmaq
problem deyil.
Problem
nədən danışmaq
və necə
danışmaq idi.

2010

Qaçıb
əldən-dildən düşən
bir əcələ
çatdırın, –
mən burdayam.
Gecikib,
düşmənlərimi
pərt edən
bir əcələ söyləyin, –
gözləyirəm.
Utanıb
üzünü yana tutan
bir əcələ
deyin, –
ardımcı gözü qalan
olmayacaq.
Burdayamsa,
gözləyirəmsə,

ardımcı
gözü qalanım
olmayacaqsa,
məndən
qaçmasın,
gecikməsin,
utanmasın.

2010

♦♦♦

Əlimizi
gözümüz üstdə
çəpərləyib
boylanırıq uzaqlara: –
Yola çıxmaq vaxtı
deyil ki, qocalar?
Uzaqların çox da
gözü atmir
bizimçin.
Gözü atanımız
vaxtdır.
Yola çıxmaq vaxtı
deyil ki, qocalar?
Əlindən
tuta-tuta
dartıb
uzatdığınız
nəvələr

baba olmada.
Yola çıxmaq vaxtı
deyil ki, qocalar?
Baxın ha...
Sonra gec olar.
Bir qarış torpaq belə...

2010

♦♦♦

Çox istərdim ki,
nəyim varsa,
tullayım.

Və
bu taqqıltı ilə
yerə tökülən
nə varsa,
mənim
olmasın.

Və kimsə,
bir başqası
üstündə
əsə-əsə
yiğışdıranda
baxışlımdakı
soyuq hönkürtüdən
üşüsün.
İsitmək üçün

ağzına təpdiyi
əlləri
sözünə
baxmasın.
Çox istərdim ki...

2010

♦♦♦

Kiminsə
namusunda
tüpürməyə
yer vardı.

2010

İçindən
keçid axtarırdı
insanlığa.
Fəqət,
qansızlığı
laxtalanıb
tutmuşdu
o keçidi.

2010

♦♦♦

Özündə olmayan
qeyrəti
arvadından
gözləyən kişi,
gözün
yolda qalsın elə!

2010

Çəkinəcəyim
Kimsə qalmamışdı.
Atam,
əmilərim,
xalalarım,
bibilərim
hamısı getmişdi,
hamısı.
Anam
birinci getmişdi, –
böyüməyimi
gözləmədən.
Çəkinəcəyim
bir kəs yox idi,
təkçə
qanunlardan başqa.
Qanunlara hörmət
iliyimdə,

qanımda idi.
Qanunlar isə
bütün ömrüm boyu
məni
aldatmışdı.

2011

(Xatire)

Ayağını
sürüyə-sürüyə
dənizə təref
yürüyən qarı,
ayağında
sürdüyüün qumlar
dənizdən
təzəcə cimib çıxıb.
Qaytarma onları
dənizə.
Bəlkə
xatırələrinin
on yeddi yaşıdır
səni dənizə çekən.
O vaxt

əl-ələ tutduğun
gəncə
hoppana-hoppana
dalğaların
şıltaq qoynuna
atıldığın yadındamı?
Dalğalar
qayıq deyildi,
nənni deyildi,
amma sizi
ay atıb-tutdu ha...
Bəlkə
Körpəlikdə
heç bu qədər
atıb-tutan olmamışdı
sizi.
İndi dəniz
ləpə dilini uzadıb
ayaqların altındakı
daha cımmək istəməyən
qumları yalayır.
Yürü, qarı,
yürü,
dəniz səndən
üz döndərməmiş
at özünü
onun

ehtiraslı qoynuna.
Daha
qoynuna atılası
kimin var ki!..

2010

♦♦♦

Almaz –
zülmətdən töreyən
ışıq.

Zülmət
qrafidə –
idrakımıza tutulan
çıraq.

ışıq
almazdırsa,—
gözümüzə tutulan
pərdə.

2011

♦♦♦

Açığını
siqar tüstüsü kimi
püskürdü
hərbəhərf.
Qısqanlığı
bəbeklərindən szülən
vergüllər idi ki,
hər hərfin sonuna
biri düşürdü.
Daxilinin üstünə
çekiləsi bir örtüsü
olmadığından
ortada
çılpaqlığı ilə
gözə girirdi.
Barmaqlarının həresi
bir nida işarəsi olaraq
oxlayırdı o gözləri.

Sualları
əyri qılınc tiyəsi idi, –
ona acıyan başları
kəsməyə hazır.
Əlləri hər dəqiqə
nöqtə, nöqtə, nöqtə
yumruqlayırdı.
Amma
mətləb
bitmirdi ki,
bitmirdi.
Köhnə palan içi
dəfələrlə
sökülüb-tökülürdü
qarşısında...

2011

♦♦♦

(Təəccüb)

Niyə uydururuq
qəlbimizi,
qəlbimizdəki
qələbəmizi?
Məğlubiyyətimizin
gözünə baxa-baxa
şükür deyirik
Allaha.
Allah bizdən
şükür umur sanki.
Allahın
bizlik işi yox.
Allahın işi
başından aşır –
Fələstinə,
Əfqanistana,

İraqa,
indi də
Liviyyaya qarışib başı.
Biz isə
şükür oxuyuruq.
Bəs
Qarabağ?!
Onadamı
şükür oxuyaq?!

2011

Astarı
üzündən
baha oldu
bu əlacın.

2011

♦♦♦

Payızın əlləri
yorulanda
ağacların başı
büsbütün
dazlaşmışdı.

2011

Yerimiz
üstümüzdən
adlayıb keçir.
Özümüz
öz ayağımızdan
çəkməkdən başqa
çarəmiz
qalmayıb.

2011

♦♦♦

Haçındı
üstündən
hoppanıb keçmək
istədiyim
bir çəpər
əlimdən tutub
özü adlatdı məni
üstündən.
Sağ olsun!..

2011

Yaraşığını da,
boy-buxununu da,
alın yazısını da
Allah vermişdi, –
ömürü kimi.
Allah verənləri
ömürü,
ömrünü isə
Allah apardı.

2011

Vaxtaşırı
sirlər vağamlayır.
İnsanların gözləri
daha
tutmur sirləri,
axıb töküür
buğda dənələri kimi.
Hamida
bir nigarançılıq
duyulur:
İndi kimin
növbəsidi görəsən?
Yəqin ki,
kimin pəncərəsindən,
qapısından,
döşəməsindən,
tavanından
və

gözlərinin bicliyindən
sərvət
həniri
pırtlayırsa, –
onun.
Sirlər
vağamlayır
vaxtaşırı...

2011

♦♦♦

Yürüdük
qollarında
körpə cəsədi
tutmuş
«Xocalıya» kimi.
Dünyanı
heyran etdi
bu vətənpərvər yürüş.
Fəqət,
nə körpə dirildi,
nə Xocalı qayıtdı.

2012

(Səkkizinci hekayət)

Kələyin içində
biz idik,
çölündə
düşmən.
Kələyin içi bizlə dolu,
çölü düşmənlə.
Kələyin
bize tərəf yolu –
düşmənə açıq.
Düşmən həmləsi –
ac canavar.
Düşmən –
qovmağa həris,
bizsə
qaçmağa.
Bugündən

dönüb baxanda
hər şey – geridə.
Gerini
bugünə çəkib də
əskər çəkmələrinin
sərt təpiklərinə
təslim etmək!
Sözdən – işə
bir həmlədir.
Həmlə etmək!
Kəskin etmək.
Dünən etmədiksə,
bu gün etmək!
Sabahımızı
təskin etmək!

2010

Səs-küy –
sükutun partlayışı.
Sevinc –
kədərin məglubiyəti.
Kədər –
qəlbin təslim vəziyyəti.
Hərəkət –
sükunətin
üsyəni.
Əvvəl –
axırın açıq qapısı.
Axır –
əvvəlin zühuru.

2010

Birinci mərtəbənin
küləyi
tozlu idi, –
külek dən
qaçıdım.
İkinci mərtəbə
ürəyi sözlü idi, –
ürək dən
qaçıdım.
Üçüncü mərtəbə
mübəhm idi,
gizli idi, –
qaçıdım
ondan da.
Odur ki,
qaçıdığım mərtəbələr
məni tanımır.
Oturduğum mərtəbə –

məndən
yuxarıda.
Ayağa qalxanda
başımı əyirəm,
otuduğum
mərtəbənin
xoşuna gəlmək
üçün.

2010

♦♦♦

Nifrətim
qollarını çırmayıb
hırslı ayağa durdu.
Amma
üzünə tüpürmədi
bədxahın.
Qollarım
tüpürmək bilmir.
Qollarım
vurmaq,
öldürmək də
bilmir.
Qollarım
çırmaməq bilir –
qadağa sərhəddinə,
hiddət həddinə kimi.
Yoxsa ha...
Vallahi,

qollarım
məndən qabaq
qaçardı
Qarabağa.
Mənə qalanda, –
Eh!..

2010

♦♦♦

Millətimin ətəyi yəm.
Silkələyin,
misra-misra,
beyt-beyt,
bənd-bənd
şəir töküləcək
məndən...

2010

Çaylar
zəncirini qırmış
it kimi
cumdu
kənd-kəsəyin
canına.
Tarla bilmədi,
zəmi bilmədi,
bağ-bağat bilmədi,
adamları qovub,
doluşdu ev-eşiklərinə.
Mal-qara böyürtüsünü
hoppadan uddu.
Toyuq-cüçə çığrtısını
selində-suyunda
çapalada-çapalada
bükdü-bürmələdi.
Ördəkləri,

qazları
ovcuna alıb da
dənizə
hədiyyə apardı.

2010

♦♦♦

Dağlar
daşlardan qopdu,
qayalar
dağlardan qopdu,
sıldırımlar
qayalardan qopdu,
töküldü
dərələrin ətəyinə
budaqdan
tut tökülən tək.
Bu yaz
sevdirə bilmədi
özünü.

2010

♦♦♦

Uçuşun
zəif səmtinə
Yer yaxındı.
Güçü gövdəsini
parçalayan insan
Yerə dağılmaq
qorxusu yaşayırıdı.
Hamının vahiməsi
içinə doğru idi.
Yer isə
səbirli idi,
insana tərəf
heç öskürmürdü də.
Sonra
səbri daşdı Yerin
zirvələrdən,
dəryalardan,
çaylardan,

göllərdən
və ən başlıcası, –
insan yuvalarının
altından.

2011

♦♦♦

Bu səhərin
xoruzunu
verdilər qoltuğuna. –
Necə banladısa,
səhər
gözünü açdı.
İri-iri döyükdü
qoltuğundakı xoruza.
Xoruz
bir ağız da
banladı.
Fəqət səhərin
barmaqları
xoruzun
boğazındaydı;
adamları
ayıltmaq
sərf eləmirdi.

2010

♦♦♦

Susmaq –
danışmağa cavabsa, –
çətin.
Danışmaqdan
boyun qaçırmqaqsa, –
asan.

2010

♦♦♦

Açığını
kimdən çıxsın?
Özü də
bilmirdi.
Açığı
cırmaqlayırdı
onu,
yalançı dost,
doğruçu
düşmən kimi.

2010

(*Oxunmayan
əsərlərə rekviyem*)

Ardınızca ağlayan
olmayacaq.
Olmayacaqsa,
yaddaşlar
sizdən yan keçəcək.
Döydüyüünüz qapıları
üzünüzə çəkəcəklər
tabut qapağı kimi.
Düzungüünüz
rəflər
sizdən aşağıda
olsa da,
başınıza uçmağa
hazır.
Yazıldığınız

barmaqların
döyənəyi –
üz-gözünüzdə
töhmət.
Size – nə məhəbbət,
nə hörmət...
Dünyaya
gəldiyiniz
günün üzündə –
sillə qızartısınız.
Göy üzündə
dursanız belə,
sizdən aşağıda –
müəllifiniz, –
gözlərinin nuru
qupquru;
ağlayanınız
yox...

2009

İnsan
dostu-düşmənilə,
bəxtinə düşənilə
insandır.
«Dost»un qarşısında –
bir minus,
«düşmən»ın qarşısında –
bir pilus,
«bəxtimə düşənin»
qarşısında –
pilus, minus.
Ey günahkar kütlə,
məni insan olmağa
qoymadınız!..

2008

♦♦♦

Bir qarı
ağzını açıb
üzünü
göylərə tutmuşdu,
yoxsa
ağzı ilə baxırdı
Allaha.

2008

♦♦♦

İki əl
bir ələ
əlcək
höründü.

2008

♦♦♦

Dənizin
dibi qədər
məni
heç nə çəkmir.
Balıqlar arasında
qohumlarım da
yox.
Haçansa
balıq olmuşam
bəlkə.

2008

♦♦♦

Qılınc müsəlmanının
Müsəlman qılıncı var!

2008

Qulağım
ağrıyırdı.
Sözü
səsə çevirib
tixadım qulağıma,
pambıq əvəzi.
Səs
əzilə-əzilə
əzizləyənmiş, –
axdı qulağımın
içinə,
doldu beynimə.
Sığalladı ağrılarımı, –
qulağım dincəldi.

2010

♦♦♦

(Sinonim)

Yuxarı eşelonda –
korrupsiya,
orta eşelonda –
rüşvət,
aşağı eşelonda –
oğurluq.
Məbleği
ÖZÜNÜZ HESABLAYIN.

2010

♦♦♦

Sərxoş meymunlar
asdılar özlərini
dırmaşdıqları
budaqlardan.
Asdılar –
başlaşağı.
Ah, yaziq meymunlar!
Sərxoş səfəhlər!
Hamısı da asıldı
başlaşağı.
Amma ki...
Quyruqlarından.

2010

♦♦♦

Yoxluğunun
qollarına
baş qoyub da
uyumaq –
gözəl.
Qollarını
yoxluğundan
əvvəl
duymaq –
gözəl.
Gözəllik içində
yuxu görmək
nə demək?

2010

♦♦♦

Üç qara qəpikdən
başladı
hər şey;
əvvəlcə
ciblərini eşələdi,
sonra
ümidlərini,
heç nə tapmadı.
Tapdığı
üç qara qəpiyə
dəyməzdi.

2010

Yaman
yer eləmişdin
gözlərimdə.
Hara baxırdımsa,
səni gördüm.
Axırda
köçürməli oldum
səni
gözlərimdən.
Amma
ürəyimə...

2010

Küçələrdən
it səslərini
dənləyirdilər.
It səsləri
üstüörtülü maşının
şaqqılıtı ilə
örtülüüb,
bağlanan qapılarını
gülləyirdi.
It səsləri
qəfəsin dər-divarını
deşib
eşiyə səpələnirdi.
Tində,
döngədə
qorxusuna qısilmış,
hirsinə qicanmış
it səsləri

şəhəri almışdı başına:
«Azadlıq!»
«Azadlıq!»
Azadlığın isə
əlində
avtomat vardi.

2010

♦♦♦

Axmağı
oxumaqdan,
ağillını
duymaqdan
yoruldum.
Axı neynim e...
Birinə
oxucu lazımdı,
birinə
onu duyan.
Mənsə
nə axmağam,
nə ağilli.
Və mənə
heç kəs
lazım deyil.

2010

♦♦♦

İyirmi-otuz arası
ölüm mükafatdı, –
Tanrıdan gəlir.
Ölümə kim meyl etdi,
kim əl uzatdı,
mükafatı –
ömür.
Allah sevmir
belələrini.
Allahın sevdiklərinin
ölümü
otuzacandır.

2010

♦♦♦

Tülənmiş bir ömrün
darına güvənib də
yolun sonuna
döşəyirəm
ürək döyüntülərimi.
Tip-tapp,
tap-tap-ti-pp...
Keçin üstündən,
qəlbimi qıranlar!
Amma
elə keçin,
ayağınıza
daş olub dəyməsin
bu döyüntülər.
Vay onda ki,
haqlının haqqı
haqsızda qala...

2010

♦♦♦

İyrəndim
bu həyatdan,
məni zəhər tuluğuna
döndərən həyatdan,
itin qapısına
göndərən həyatdan.
Əlimdə zəncir
gəzirəm
künc-bucağı.
Hər yerdə
gözümə
it görünür, –
bədheybət,
yırtıcı,
qana susamış
bir it...

2010

♦♦♦

Bulud
göydən çəkilən tək
çəkildim səndən.
Çay yatağından
çəkilən tək
çəkildim səndən.
Qan
gözün ağından
çəkilən tək
çəkildim səndən.
İndi
nə göyüm var,
nə yerim var,
nə də
ağ günüm...

2010

Çarmıxa çekilmiş
ağrılar
İsadan sonra
doğuldu, –
Səlib yürüşlərində.

2011

(Doqquzuncu hekayət)

Məktəb məni
qoymuşdu
özü ilə
kəndimin arasında;
məktəbə doğru
qaçanda
kəndimdən
uzaqlaşirdim,
kəndimə doğru
qaçanda
məktəbdən.
Məktəb deyirdi: –
Yaxşı oxu,
oruc tutma,
namaz qılma.
Kəndim deyirdi: –
İstəyirsənsə,

oxu yaxşı,
amma
oruc tut,
namaz qıl.
Məktəb deyirdi: –
Sosializm bizi
azadlığa
çıxartdı,
bolluğa qovuşdurdu,
əlimizi
çörəyə çatdırıldı;
xoşbəxt elədi.
Kəndim deyirdi: –
Bax,
cırıq çuxama,
yırtıq çarığima,
yediyim
arpa cadına,
qabar olan
əllərimə.
Meylim
daha çox
məktəbə idi;
azadlığa,
bolluğa,
çörəyə,
xoşbəxtliyə...

2011

♦♦♦

(Və bir də bunlar)

Paltom, əlcəyim,
qalın corabım; –
qışın soyuğuna –
isti cavabım.
Döyülen qapım da –
«Qış gəlir a,
qış gəlir,
qayğı gəlir,
iş gəlir»,nidası.
Və buradaca –
dişi-dişinə dəyən
meydanlar,
küçələr,
bozarıb
döşünə döyen
gündüzlər,

gecələr.
Soyuq işığında
sırsıra bağlayan
taxtapuşlar.
Sürüşkən budaqlarda
qanadları əvəzinə
ayaqları uçunan
quşlar...
Və bütün
bunlardan əvvəl
başlayan
YAĞIŞLAR...

2010

Bir az
borc aldım, —
sevinc borcu.
Bir çimdik
duz kimi
qatdım
yeməyimə.
Iştahım
buz kimi
əridi
yeməyimin
dadında.
İlahi,
mənə
pay göndər, -
bir qismət

sevinc payı.
Yoxsa
acından
ölərəm.

2006

♦♦♦

O,
uşağıın
anası idı,
uşaq isə
gəlinciyyin.

2012

♦♦♦

Gender bərabərliyinin
özündən başqa
kimsəyə
xeyri dəyməmişdi;
aşıl-daşırıdı
dünya dolusu,
örpəyinin
ucu ilə
gözünün yaşını
sile-silə.

2012

♦♦♦

Xırdaca
dabanlarının
həsrəti
hələ də
ovuclarımı
göynədir
ovcuma götürə
bilmədiyim
körpəmin.

2012

♦♦♦

2012
barmağını
bala batırdı
dekabrın 21-də,
Dünya
şirinləşdi.

2012

♦♦♦

Mən elə
hey soruşturдум:
«Dünyanın axırıdır?»
Əvvəl
cavab vermirdilər.
Sonra
dedilər:
«Hə, axırıdır»,
sonra isə
«Yox» dedilər,
Dünyanın yox,
pisliklərin
axırıdır.
Allah eləsin!

2012

İçərimizdə
tikan əkmişdi
bu Dünya, –
dağılmalıydı.
Qorxularımızın
pəncərəsindən
döyükə qalmışdıq
eləcə
«Dünyanın axırına».
Hərəmiz
bir ümid küncünə
qısılıb da
içimizi
tikanlardan
təmizlədik.
Yaşa Dünya! –
Bizik günahkar!..

2012

♦♦♦

Əlimizin
qaşıqladığı
tamah
başımızı yarmasa,
gözel Dünyada
yaşamaq
bizə də
nəsib olar...

2012

Havayı
düşüncələrin
əlində
siqar
kötüyündən başqa
bir şey
deyiləm, –
tüstüsü
təpəmdən
çıxır.

2012

♦♦♦

Əllərimi
açıdım
göy üzü
Allahın
təbəssümü imiş,
üzümə
salavat edincə
çöhrəm
güldü.

2012

Məni həmişə
içərim
çəkib aparır,
dost qarşısında
üzüağlığım,
düşmən qarşısında
üzüqaralığıım olan
içərim.
Tanımadım
bu insanları...

2012

Sənin təbəssümünü
min yerə yozdular,
Cokonda,
mələklərə,
cılərə yozdular,
Cokonda.
Kafırlərlərə,
dinlərə yozdular,
Cokonda.
(Üzündəki –
qadınlıq,
analıq idiancaq.)
Adamların da
işi-gücü qurtarıb.
Kimin nə borcuna –
sən nəyə gülürsən;
şeytana gülürsən,
mələyə gülürsən.

Olsun ki,
yarandığın gündən
düşdүүн
tөlөyө gülürsөн.
Kimin nə borcuna!

1975

♦♦♦

Bəhrə vermədi
əkdiklərim.
Dişimin dibindən çıxanı
deyəcəyəm
əkdiklərimə.
Bəhrəsizliyini
bilə-bilə
mənim
ağır-yüngül
edirdi?!

2012

Çətinliyin iç üzü
ağzından asılan qılıfı
dürtürdü
gözümə.
Mən onu
görməyə bilərdimmi?!
Amma
ona doğru
getməyə bilərdim.
Ah,
anadangəlmə
qüsür!..

2012

♦♦♦

Süfrəsində
birçə tikə də
halal çörək
yox idi.
Odur ki,
yediyi
tez-tez
boğazında
qalırdı.

2012

Günlərimi
qıra-qıra gedirəm,
səsimin qulağına
çığırı-çığırı
gedirəm.

Kimə nə borc?!
Axır ki,
ayaq üstdəyəm, –
ora-bura
gedirəm.

2012

♦♦♦

Üzümün
salavat yeri
məndən cavab
gözləyir.

2012

♦♦♦

Dağıldı yuxum
fikirlərimin
ətəyindən
bir ovuc
düyü kimi.
Qaldım
vaxtin baltasına
döyükə-döyükə
edam kötüyü
kimi.

2012

♦♦♦

Ölümdən sonra –
dünya qorxusuz.
Ölümdən sonra –
ürək kədərsiz,
sevincsiz,
qəhərsiz.
Ölümdən sonra –
bir ölü sükut,
dünyanın yaşlıca
bir dəli sükut.
Ölümdən sonra –
torpağa,
yarpağa,
ota-ələfə,
şeytana,
insana qovuşmaq
imkanı.
Ölümdən sonra –

bir xırda təpəcik,
bir də
yixılanadək
ayaq üstə
sənə
keşik çəkəcək
zəhmli bir daş...
Ölümədən sonra –
Tabuta dəyə-dəyə
gedən
«Heyif tez getdi»,
«Xeyli yaşadı»,
«Vaxtıydı da»,
«Yaxşı adam idi»,
«Pis adam idi»,
«Rəhmətlik»,
«Gorbagor» daşları;
ürək yoldaşları,
çörək yoldaşları,
gərək yoldaşları.

1970

♦♦♦

Qovuşmaq istədiyim
arzular
mənim
olsa belə,
məndə deyil.
Oğurluq isə
mənə
yaraşmaz.

2012

Dənizi
bazar malı
edənlər
onu elə
ustalıqla
satmışdılар ki,
kimsə
bundan
xəbər tutmamışdı.

2012

Çəkmək olmur
bu dərdi, –
nə siqarete
sığışır
nə tərəziyə.
Əlac
ona qalır ki,
oturasan
onunla
göz-gözə, –
dünyanın
sonunacan.

2011

(Güzəran)

Kirəkeşəm neçə ildir –
ömrümdən gəncliyim,
qazancımdan
kirə gedir neçə ildir.
Üzümdə
sahibəmin istiot baxışı,
qulağında –
danlaqlar yağışı.
Əsəblərim axşam-səhər –
gərilmiş sim,
evdə keçən dəqiqələr –
tilsim.
Otağında
mən dünyani düşünəndə,
kainatı gəzəndə,
yumruğumu çırpıb
miz üstündə bir «əqrəbi»

əzəndə,
gözlərimdən
neofaşistlərə
nifrət alovu
saçanda,
idrakımın qarşısından
maoçular qaçanda,
bir sözlə,
unudanda büsbütün
özümü
qonşu otaqda
düşünürlər məni,
danışırlar sözümü...
Yanaqlarım
od tutub yanır,
otağımda
mənsiz sükut
başıma fırlanır.
Mən də
düşünməli oluram
özümü:
«Yenə danışırlar sözümü.»
Az qalıram sinəmdən
ürəyimi qoparırm...
Qəlbimin ağrısızlığını
hansı şübhəli baxışda
axtarım?
Ərköyun addımlarım
qayıtmaz uşaqlığım tək

qalıb atam evində.
Gəzişim ehtiyatlı,
hərəkətlərim – ürkək.
Fikrimdə:
«Yenə nə deyəcək?»
«Oxuma, çalma, səs salma!»
Elə bil mən rahibəm.
Bu gecə səni gördüm
yuxumda.
Bilsə mənimləydin,
səninçin də kirə istəyər
sahibəm....

1969

♦♦♦

Çəkildim
bu günlərin
bir küncünə,
qalan qışımı
pərişan bir
ömrün
soyuq qoynunda
qızınam.
Sakit,
dumanlı bir
baxışla
baxdıqlarımı
görməməyə,
gördüklərimə
baxmamağa
çalışdım.
Fəqət,
qisascı xatirələr

amansız qılığı ilə
gözümə girməyə,
qəlbimə
dürtülməyə
başladı.

2012

♦♦♦

Böyüklüyüüm
mənə siğınan
göz yaşımıdır,
çölümə
yol tapmır ki,
tapmır.

2012

Ömrümün-günümüzün
yaddası
illərin
sırtılmış üzündəki
şam işığıdır, –
öləziyə-öləziyə
qalıb.

2012

♦♦♦

(*Nağıllı*)

Pəncərəyə
yağış yağır, –
pis yağış.
Şüşələr cırmaq-cırmaq.
Cırmağı iblis yağış.
Pəncərədə oturan
ağappaq bir pişbala
cırmaq-cırmaq
islənib.
Pəncərədən
eşikdə
baxanlar da hirslənib.
Pişiyin gözlərindən
sevinc baxır
kədərlə.
Yağış cırmaq-cırmaqdı

bu gözlərdə,
gözlərdə.
Yağışın cırmaqları
pişiyi cırmaqlayıb,
şuşələr şirim-şirim.
Şuşələrdən eşikdə
ana pişik ağlayır
gözlərində
ildirim.
Yağış yağır
pişiyə,
yağış yağır
şuşəyə.
Gölməçələr,
maşınlar,
piyadalar,
islanır.
Pişiyə
yağış yağır,
pəncərədən
yağışa
boynu bantlı,
ağappaq
bir
bala pişik
baxır.

1977

*İran-İraq müharibəsi
qurbanlarına*

İki min cənazə
bir vaxtda
qaldırıldı
Məşhəddən,
Təbrizdən,
Ərdəbildən,
Tehrandan.
İki min cənazə
mühacirlərin
vətən həsrətindən
qaldırıldı.
İki min cənazə
endirildi
bəşəriyyətin ciyinlərinə.
Dünya bu dərdə də

göz yuman oldu.
Dünya bu dərdi də
daşıyan oldu.
İki min cənəzə –
yumruğu
qumbara tək düyülü,
intiqamını
qoydu getdi; –
borc olsun,
borc olsun,
borc olsun
mücahidlərinə!

1980

(Yaradıcılıq evində)

Bir şair də
var idi, –
ömrünün
on doqquzunda.
Voleybol oynayanda
qolları, qıçları
uzanardı,
çekisi yüngüllesərdi.
Oyundan sonra
öz çekisinə,
öz ölçüsünə
düşərdi.
Şeirlərini
ulduzlardan asmaqdı
arzusu.
Ulduzların sayıca,
kainatın dərinliyicə

yozmaqdı arzusu.
Şeir yazanda
görmədim onu,
özü şeir oxuyanda
yixılırdı şeirləri
dahilik zirvəsindən.
Sixılırdı,
utanırdı şeirləri
körpə yaşıdan,
kövrək səsindən.
Bu oğlan
sevgi qəlibinə
düşmüştü, —
düşməmişdi, —
bilmirəm,
amma
dənizdə
çimən
bir gözəlin
xatırınə
o boyda dənizin
suyunun
dadına, duzuna
şübəhə,
edirdi.
Hamını da
inandırırdı
dəniz suyunun
şirinliyinə.

Yunan
Allahlarına yaman
acığı
tutmuşdu.
Hamını
öz zamanından
öz məkanından
bircə-bircə
dənləyib
lüt-üryan
yığmışdı
bir yerə.
Nədənsə,
təkcə sevgi Allahını
unutmuşdu
bu oğlan.

1978

Gələcəyin sahibi
keçmiş dürtüb cibinə,
girib bu günün küpünə, –
rahat yer tapıb özüyçün.
Göz gələcəkdə,
əl – bu gündə,
ayaq – keçmişdə.
Zamanın üç xəttinə
birdən yiylənənib kişi.
Gələcəyin sahibi
dünəndə ilişib,
bu gününə dartına-dartına
sabahı çəkişdirir
ayağı altına.
Deyən
havalanıb kişi.
Dırnaqlarından
zamanın qanı

süzülür.
Qananın qanı süzülür,
yananın qanı süzülür.
Gələcəyin sahibi
keçmiş
dürtüb cibinə,
girib
bugünün küpünə;
rahat yer
tapıb özünə.

1991

M.Lermontova

Dayanmışdı şair
bir az yantövr.
Ürəyi – ölümün yolu üstündə.
Ürəyində – ümid,
məhəbbət,
şeir.
Namərd güləsi
hələ gilizdəydi,
namərd qəzəbi üzdə.
Hansını nişan alsın? –
Ümidi?
Məhəbbəti?
Şeiri?
Hamısını birdən
nişanladı ölüm...
Şairə gülə yetmədi -

dost əlindən,
namərdlik yetdi.
Düşdü şair
Maşuqun ayağına.
Başından ildirimlər çaxdı
dağın,
qartal ölümü
çox görmüşdü,
şair ölümü
görməmişdi axı.
Dost namərdliyi
dağa da dağ oldu.
Göylərin sinəsi dağıldı, –
axıtdı göz yaşlarını ki,
şairin sinəsində
göynəyən
yanğını,
ağrını,
təəssüfü yusun.
Şair susdurulmuşdu,
amma güllədən yox.

1979

Sözlər
haqqını
tələb etmək
üçün
gözünü yumub
ağzını açanda
sükut
qulaqlarını
tutdu
ki...

2012

♦♦♦

Yollar
yaralıların
və
şəhid olanların
üstündən
adlayıb
yolsuzluğa
çıxırdı.
Orada
qaçaqovdu:
Dovşana
«qaç»,
taziya
«tut»
mesajı
hamını
bir-birinə
düşmən etmişdi.

Dirilər
ölülərin çiynində
edam meydanına
daşınırdı.

Hər iki metrdən bir
torpağın
bətnindən
məzarların
gözü bərəlirdi.

2013

♦♦♦

Çarhovuzda
çimən
Ay
öz şüaları ilə
oynayırdı, –
əlləri
yaxınlıqdan keçən
qızların
ətəyində.

2013

*Ayvazovskinin
məlum əsərinə*

Bu gəmi –
su üzündə;
izini
dalğalar biçib.
Arzusu, ümidi –
gözündə,
gözünü
dalğalar içib.
İçib muradını,
İçib imkanını
dalğalar bu gəminin.
Yıxılıb fəlakətin
üstünə
kapitanın əmri.
Bu gəmidən

xəbər gözləyənlərin
anası ölüb.
Bu gəmidən
hünər gözləyənin
sonası ölüb.
Dörd cüt ölüm qorxusu
qalıb
dor ağacına
yalvara-yalvara.
Dor ağacı
azğın dalgalara
təslim.
Göylərin burulğanı
dənizin qaşqabağına
sinib.
Dörd cüt ölüm qorxusu
göz bəbəklərini
dəlib çıxmada.
Ay Allah,
niyə bir xilaskar
gəlib çıxmadı?..

1984

O musiqi bulağıdır, –
sizar-sizar,
Barmağında dönər çaya,
dönər gölə.

O musiqi yumağıdır, –
Sinir-sinir liflənər,
bir varaqda nota dönər,
bir alətdə,
oda dönər.

O musiqi uşağıdır.
Nəğmə-nəğmə səpələnər;
Kəpənək də qova bilər,
çərpələng də.
Bənövşə də yiğə bilər,
Gülövşə də.

O musiqi sorağıdır, –
dağa düşər,
düzə düşər.
oda düşər,
közə düşər –

O musiqi çıraqıdır, –
gecə deməz,
gündüz deməz.
Kədəri də,
sevinci də
səssiz deməz,
sözsüz deməz.

O musiqi qonağıdır, –
qohumu da,
yadı da var,
şöhrəti də,
adı da var.

O musiqi yumağıdır, –
Açıldıqca
çözələnər, –
keçər ömrü, gedər ömrü.
Bu yumağın axırında
bitər ömrü.

Çözələnər yumaq yenə,
Nəgmələnər bulaq yenə,
Şölələnər çıraq yenə.

1968

Səhər
Günəşin rəngini
geyib,
pəncərələrdən
mənzillərə
boylandı.
Axtardığını
tapdımı
görən?!

2013

♦♦♦

Ağ səhifələrdə
səhra boşluğu
susurdu.
Sükunətdən
qulağı çəkilənlər də
azadlığının
əlində
əsir-yesir idi.
Bekarçılıqdan
qaçanlar
bir-birinin
ayağına
dolaşırıdı.
Bu boşluğun
ağappaq
dünyası
nə desən

vəd edirdi,
ağ gündən
başqa.

2013

♦♦♦

Səbr
uzun-uzadı
yoldur.
Lənət şeytana,
bir də
məni
uzun-uzadı
yollara
salanlara.

2013

*70-ci illərin
dəlixanalarından*

Ağıllılar burada
nə ölü, nə diriydi.
Qasımın əynində
bir toxunma
köynək vardı,
qolları – ayağının üzündən.
Həbibin gözündə
gah döyənək,
gah dəyənək vardı.
Əlləri qopmurdu
Həbibin gözündən.
Qasım onsuz da
əlini belə tərpədən deyildi.
Buraya da
dilinin ucundan
düşmüdü.

Əllərini
niyə bağlamışdır? –
Bilmək olmurdı.
Əlləri açılsın deyə
özü-öz dilini
bağlamışdı Qasım.
Dilinin ucunda
qıfil deyib saxlamışdı Qasım
qəlbində kükreyən
üşyanı.
Həbib
əllərinin ucundan
düşmüştü
bu «ağillixanaya».
Gördüyüünü yazmışdı,
yazdığını göstərincə
olmamışdı, –
əlləri gözündə,
gözləri
başına qaldırılan
dəyənəkdə qalmışdı
Həbibin.
Həbib heç nə etmirdi
xilası üçün.
Dünya
cəngavər dünyası
deyildi,
hərə bir ədalət qılıncı
qurşaya.

İsteyirsən,
İki yüz əlli milyon ol,¹
isteyirsən,
üç yüz milyon.
Bu rəngbərəng milyonların,
bircə başı olmalıydı, –
keyfi barmağında.
İstəsəydi, keyfiynə,
istəsəydi, barmağına
dolayacaqdı
boynunda oturduğu
xalqı.
Qasımın əli bağlıydı,
Həbibin dili.
Qasımın dili varıyordu,
Həbibin əli.
Qasım Həbibin əlinin
paxılı oldu,
Həbib Qasımın dilinin.
Bunun dili
onun əlini daladı,
onun əli
bunun dilini.
Və...
Üç nöqtə...

1971

---

¹SSRL-nin əhalisinin sayı 250 milyon idi.

(*Tənhalıq*)

Bu yaşı o
dizlərinin dibində
qarşılıyacaq.
Sağına-soluna
qar çıləyəcək.
Əlləri səfərə çıxmaq
istəməyəcək,
ayaqları səfərə çıxmaq
istəməyəcək
fikirlərinə qosulub.
Dizlərinin dibinə tökülcək
fikirləri.
Çiçəkləyəcək dizlərinin dibi.
Çiçək içində
çıxacaq fikir səfərinə.
Bir qızıl gözlü səhərə çıxınca
qaçacaq qızıl Xoruzun

dalınca.
Bu yaşı o
köhnə əskinas kimi
qatlayıb qoyacaq
dizinin dibinə.
Yaddaşında
köhnədənqalma
nə varsa,
silkələyəcək
ötən yaşın
üstünə.
Oturacaq
təptəzə, tərtəmiz, –
anadan təzəcə doğulmuş
körpə kimi.
Hələ bütün ömrü – irəlidə.
Hələ görəcəyi – irəlidə.
Bircə hər şeyi yenidən,
həm də
başqa cür başlamaq
olsayıdı...

1986

♦♦♦

(*lal-kar*)

O çağırıldı
sessiz,
çığırıldı –
sessiz.
Sessiz
nağıllar danışdı,
sessiz
tilsimler açdı,
fəqət
səsini
aça bilmədi.

Əllərilə,
gözlərilə bağlanıb
insanlara,
Yerə-Göyə

həyata.
Əllərində
gözlərində saxlayıb
kədəri də,
sevinci də,
heyrəti də.

Söz toxuyan,
səs oxuyan
barmaqların
çağırışı da var,
çığırışı da,
qarğışı da var,
söyüşü də.

Ən səsli
məclislərində
səssizlikdən
qulaqların batacaq,
O isə
barmaqların
çığirtısından
bezib,
qulaqlarını
tutacaq.

Dil olmayanda
həsrət
yaman şeymiş,

kədər
yaman şeymiş,
qəzəb
yaman şeymiş,
xiffət
yaman şeymiş
GÖZLƏRDƏ...

1971

Köləlik
ayağının
ucunda
gəzirdi ki,
birdən
ağasının
acığı tutar.
Amma
unutmuşdu ki,
üstündə
gəzdiyi torpaq
həm də
onundur.

2013

♦♦♦

Dişinin dibindən
çıxan
dilinin ucunu
dalayırdı.
Odur ki,
tez-tez
dodaqlarını
yalayırdı.

2013

Qovun, çıxarın
şəhərdən
qarğaları,
itləri,
bir də
maşınları.
Şəhər
yuxusunu
alsın.

2013

♦♦♦

Ağlamağa başlayanda
şəklimi
gözündən qopar
ki
İslanmasın.

2013

Ovuclarım
dolusu
hönkürdüyüm
əzabların əlində
qan çanağına
çevrildim.
Məndən keçən
zamanın
gözləri
qan qırmızı
deyilsə,
mənə
aidliyi
yoxdur.

2013

Əkib
becərdiklərim
sözdən başqa
bir şey
deyil.
Söz isə
nə puldur,
nə maldır,
nə mənzil...
Amma
ötən əsr də...
Bunların
hamısı
birdən idi.
Yazıcı da
yaşayırdı...
Lap insan kimi...

2013

♦♦♦

İlanın qarası
ağrı ilə
evlənəndən sonra
hər şey
yoluna düşdü;
yəni
daha
ağların
qarasız günü
olmadı,
qaraların
günü isə
lap
ağ oldu.

2013

♦♦♦

Təbəssümü
yaşından
cavan idi
deyən
dodağından
əskik etmirdi.
Yaşının
axsatdığı
işləri də
təbəssümü
yola verirdi.

2013

♦♦♦

Qış özünü
gözə dürtmürdü;
qarın sorağı
çoxdan
gəlmışdı;
eşiyə boylanan
pəncərələrin
hövsəlesi
gözlərindən
axıb gedirdi
sevinc yaşları
kimi.

2013

♦♦♦

O yoldan
sən keçmişdin.
Ləriplərində
fəryad edən
ağrıdan
bildim bunu.

2013

♦♦♦

Bahar
gelişilə
hər yanda
təmizlik işinə
başladı;
dodağında
şəhər təbəssümü.

2013

♦♦♦

Səbrin ətəyi
uzun-uzadı
yolların
başlanğıcındı, –
tutanlar
yaxşı bilir.
Uzun-uzadı
yollar
Qarabağa
aparırsa
necə?..

2012

МЦНДЯРИЬАТ

Məhəbbət.....	3
Çəkildiyim künçdə.....	5
Babalar	7
Yaddaşım	8
Ağac	10
Evinin kişisi olmaq	11
Sakit gecələr	12
Yaman içəridədir	13
Ağrısına	14
Duaların dodağında	15
Sabah tezdən	16
Uzaqdan gələn	18
Qara eynək arxasında	19
Səbir mənə	20
Ümidsizliyin	21
Məndən qabaqda	22
Kül üfürmə	23
Bu dünyada	24
Gəl oxuyaq	25
Su zanbağı kimi	26
Ünvani	27
Ac qağayılar	28
Sonuncuya doğru	29
Ölümün qucağı	30
Çırılıq çalıb	32

Nahaq yerə	33
İçinizdən	34
Allahı sevərsiz	35
Düşmənimi	36
Düşdüm	38
Əlini uzatma	40
Zəngin səsini	41
Dərdimin	42
Ayağımı	43
Bir qolac	45
Başım üstündə	46
Qaranlıq gözəldir	48
Yaxınlıqdan	49
20 Yanvardan	51
Bəlkə	52
Səbrli olmaq	53
Nə kədər	54
Dərd	55
Ərin	57
Birdən	58
Yer kürəsinin	60
Yaxın gələcəkdə	61
Üst-üstündən	62
Hələ ki	63
Cəhənnəmdən	64
Yuxarı pillələrin	65
Nifrətin	66
Sonrakı ağılımla	67
Günəş	68

İrəlidə	69
Uşaqlıqda	70
Həsrətimin	72
İçərim	73
Taqətimi	74
Gördüklərim	75
Bərəkət	76
Hər gün	77
Elə hamı	78
Çimərlik	79
Qocala-qocala	80
Vaxtimın çoxunu	81
Körpünü	82
Xoşbəxtlik günü	84
Gecə gözü	86
Günüm	87
İçərim	88
Bir	89
Kimsə, nəsə	90
İndinin	91
Narahatlıq	92
Ayağı sürüşkən	93
Məqsədə	94
Kələk	95
İdeal dünyanın	96
Dilinin üstündə	97
Narahatlığın	98
O qiza	99
Gündən-günə	101

Yenə gözlerin	102
Bağrımın başını	104
Atamın dizinin	105
Məndən	107
Lap deməyə	109
Sabahın üzünə	110
Sevincinə	111
Ehtiyac	112
Zaman	113
Təkəmseyrək	114
Qəddarlıq	115
Özünü	116
Dənizdə	117
Qaranlıq düşməmiş	118
Açıq qapıdan	119
Toy mərasimində	120
Şou müqəvvvaları	121
Dərdi	122
Qısqanc leyləklərin	123
Ölkələr	125
İndi	126
Heç kəs	127
Səhər	128
Şəhidin başından	129
Qəzəbin gözləri	130
Təzələnmək üçün	131
Şairlər	132
Çarəmin içindən	133
İçərimizin	135

Təkənin ölümü ilə	136
Kəndirdən asılmış	137
Səsi eşidilmeyənlər	138
Gecə işıqları	139
Dara düşsən	140
Təhlükəsizlik	141
İçimiz	142
Allaha tərəf	143
Mən	145
Kompüterdə	147
Gedən	149
Pəncərələri	150
Nahqsan	152
Arzularını	154
Küsmək isteyirəm	155
Adamlar	156
Bir yanda	157
Heç nə bizi	158
Çəkmə	160
Çəkiliş	161
Torpağın üstü	163
Anamız	164
Qayıtdım	165
Mən hamidan	167
Üçüncü yalan	168
Doydurmaq olmur	169
Yetmişdən o yana	170
Dərd dolu	172
Yalan deyə-deyə	174

Bizi adam yerinə	175
Deyəsən çatmışıq	176
Qul bazarında	178
Çətini	179
Günahımdan keç	180
Yaxşı nə gözləmək	182
Ömrümdəki zaman	183
Əfqanistan	184
Hirsimdən	186
Dəvədən böyüyün	187
Balaca adamların	188
Günəşli bir	189
Budaqlar üzümə	191
Ümid	192
Qarğalar	193
Çarəsizliyin	194
Xəcalətdən	195
Fal açmaq	196
Ölümün içində	197
Cirdim	200
Mən bir nəgmə	202
Ümidini	204
Dünən	205
Təzə lətifələrin	206
Açılmışa meylli	207
Hərflər	208
Bu köhnəlmış	209
Heç nə yoxdu	210
Dağdan aşağı	211

Balıqdan.....	213
2012-dən.....	215
Kim olursan-ol.....	216
Mənimlə	217
Hürkündülmüş	218
Beynimdə	219
Arxamca	220
Marağımızı	222
Başlıovlu	223
Yerin üstü.....	224
Arıların üzünə	225
O gün	226
Dəniz mənə baxıb	227
Gücmüz.....	229
Çətinliyin	231
Köməksizliyin	232
Qapıdan	233
Vaxtilə	234
Külək	235
Kiminsə	236
Əzablarım	237
Çekildim	238
Çünki kədər	239
Təmizlər	241
Yazıcı olmayan	242
Pərvərdigara	243
Unudulmuş çanta	244
Cəhənnəm əzabından	245
Oturmuşam.....	247

İtlər	249
Əlvida Günəş	250
Akulalar	251
Ad günü	252
Talancılara	253
Əsrin əvvəli	254
Qəribə sualların	255
Çöküb	256
Qədim	257
Kimlə danışmaq	259
Qaçib	260
Əlimizi	262
Çox istərdim ki	264
Kiminsə	266
İçindən	267
Özündə olmayan	268
Çəkinəcəyim	269
Ayağını	271
Almaz	274
Açığını	275
Niyə uydururuq	277
Astarı	279
Payızın əlləri	280
Yerişimiz	281
Haçındı	282
Yaraşığını da	283
Vaxtaşırı	284
Yürüdük	286
Kələyin içində	287

Səs-küy	289
Birinci mərtəbənin	290
Nifrətim	292
Millətimin ətəyiyyəm	294
Çaylar	295
Dağlar	297
Uçuşun	298
Bu səhərin	300
Susmaq	301
Açığını	302
Ardınızca ağlayan	303
İnsan	305
Bir qarı	306
İki əl	307
Dənizin	308
Qılınc müsəlmanının	309
Qulağım	310
Yuxarı eşelonda	311
Sərxoş meymunlar	312
Yoxluğunun	313
Üç qara qəpikdən	314
Yaman	315
Küçələrdən	316
Axmağı	318
İyirmi-otuz arası	319
Tülənmış bir ömrün	320
İyrəndim	321
Bulud	322
Çarmıxa çəkilmiş	323

Məktəb məni	324
Paltom, əlcəyim	326
Bir az	328
O	330
Gender bərabərliyinin	331
Xırdaca	332
2012	333
Mən elə	334
İçərimizdə	335
Əlimizin	336
Havayı	337
Əllərimi	338
Məni həmişə	339
Sənin təbəssümünü	340
Bəhrə vermədi	342
Çətinliyin iç üzü	343
Süfrəsində	344
Günlərimi	345
Üzümün	346
Dağıldı yuxum	347
Ölümən sonra	348
Qovuşmaq istədiyim	350
Dənizi	351
Çəkmək olmur	352
Kirəkeşəm neçə ildir	353
Çəkildim	356
Böyüklüyüm	358
Ömrümün-günümüz	359
Pəncərəyə	360

İki min cənazə.....	362
Bir şair də.....	364
Gələcəyin sahibi.....	367
Dayanmışdı şair.....	369
Sözlər	371
Yollar	372
Çarhovuzda	374
Bu gəmi	375
O musiqi bulağıdır	377
Səhər	379
Ağ səhifələrdə	380
Səbr	382
Ağıllılar burada	383
Bu yaşı o	386
O çağırıcı, səssiz.....	388
Köləlik.....	391
Dişinin dibindən	392
Qovun, çıxarın.....	393
Ağlamağa başlayanda	394
Ovuclarım.....	395
Əkib	396
İlanın qarası	397
Təbəssümü	398
Qış özünü	399
O yoldan	400
Bahar	401
Səbrin ətəyi	402

Nurlan nəşriyyatı

Direktor: *prof. Nadir Məmmədli*

Dizayner: **Şəmsiyyə Əliyeva**

Səhifələyici: **Ləman Namazova**

Texniki redaktor:

Montajçı:

Çapa imzalanmış: 15.01.2013

Şərti çap vərəqi: 25

Sifariş № 21

Kağız formatı: 60x84

Tirajı: 500

